

СҰРАҚ КІТАПШАСЫ

НҰСҚА 34274

11 СЫНЫП

Аты-жөні _____

Қала (Облыс) _____

Аудан _____

Мектеп _____ Сынып _____

Оқушының қолы _____

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ
ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ
МАТЕМАТИКА
ФИЗИКА
ХИМИЯ
БИОЛОГИЯ
ГЕОГРАФИЯ
ТАРИХ
АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.
ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ
АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Подготовка к ЕНТ/КТА
ҰБТ/ТҚТ-ға дайындық
интерактивті тренинг

2017

Тесттердің жаңа форматтары қосылған (8-ден 1,2,3)
Включены новые форматы тестов (1,2,3 из 8)

«Математикалық сауаттылық»,
«Оқу сауаттылығы», сондай-ақ бейіндік пәндері
«Математическая грамотность»,
«Грамотность чтения», а также профильные предметы

Бірнеше құрылғыда пайдалануға болады
Можно использовать на нескольких устройствах

2017

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

1. Айлақта екі орындықты және үш орындықты 7 қайық тұрған еді. Осы қайықтарға 17 адамды орналастыруға болады. Айлақта неше екі орындықты қайық тұрғанын анықтаңдар.

- A) 2
- B) 1
- C) 5
- D) 3
- E) 4

2. Автомобиль журналы «Жыл автомобилін» таңдау үшін төмендегі кестені пайдаланып, рейтингін шығарады.

Автомобиль маркасы	Қауіпсіздік қызметі (S)	Жанармай үнемдеуі (F)	Сыртқы көрінісі (E)	Ішкі көрінісі (T)
CA	3	1	3	1
M2	2	2	3	2
SP	1	2	2	1
N1	3	3	1	2
KK	2	1	1	3

Жалпы ұпай = $(3 \times S) + F + E + T$.

Қай машина «Жыл автомобилі» атанды және неше ұпай жинаған?

- A) CA, 16
- B) M2, 17
- C) SP, 14
- D) N1, 15
- E) KK, 12

3. Электр шәйнегінің бір жылдан артық бұзылмай, жұмыс істеу ықтималдығы 0,93-ке тең, ал екі жылдан артық жұмыс істеуі 0,87-ге тең.

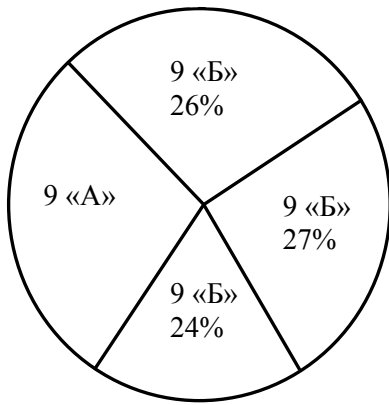
A бағаны	B бағаны
Екі жылдан кем, бірақ бір жылдан артық жұмыс істеу ықтималдығы	0,6

- A) $A > B$
- B) $A = B$
- C) $A < B$
- D) $A + 1 < B$
- E) $A = B - 1$

4. Бір түзуден 10 нүкте, ал оған параллель екінші бір түзуден 8 нүкте белгіленген. Белгіленген нүктелердің кемінде екеуі арқылы өтетін, осы екі түзуден басқа тағы қанша түзу бар?

- A) 160
- B) 120
- C) 100
- D) 80
- E) 40

5. Диаграммада 9 –сынып оқушыларының сандық құрамы көрсетілген. Егер мектепте барлық тоғызыншы сынып оқушылар саны 100 болса, 9«А» сыныбындағы оқушылар санын анықтаңыз.

- A) 24
B) 26
C) 28
D) 23
E) 27

6. 1, 4, 9, 16, 25, ... тізбегі берілген.

A бағаны	B бағаны
Тізбектің жиырмасыншы мүшесі	400

- A) $A < B$
B) $A = B$
C) $A > B$
D) $A - 5 = B$
E) $A > B + 4$

7. Қазына іздеуші моншақтар салынған 6 құмыра тауып алды. Бірінші құмырада 160, екіншіде 80, үшіншіде 40, төртіншіде 20 моншақтан бар. Егер осы моншақтар саны белгілі бір заңдылыққа сүйеніп салынса, бесінші, алтыншы құмырада қанша моншақ бар?

- A) 10; 5
B) 16; 14
C) 14; 12
D) 15; 13
E) 12; 10

8. 11 сыныпқа арналған ұзындыққа секірудің нормативтері төмендегі кестеде көрсетілген. 177 см-ге секірген қыз бала қандай баға алады?

Баға	Ұлдар			Қыздар		
	«5»	«4»	«3»	«5»	«4»	«3»
Ұзындық, см	230	220	200	185	170	155

- A) «5»
B) «4»
C) «3»
D) «қанағаттанарлықсыз»
E) ешқандай баға алмайды

9. $6 \log_8^2 x - 5 \log_8 x + 1 = 0$ тендеуін шешіп, кестедегі сандарды салыстырыңыз.

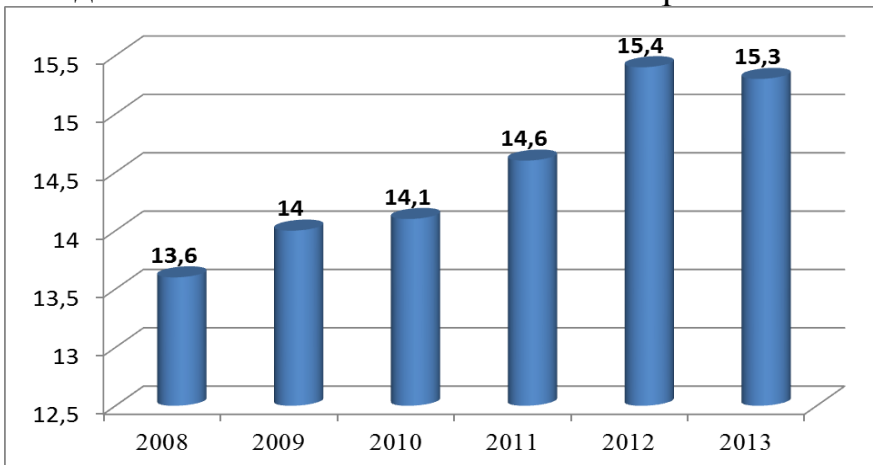
A бағаны	B бағаны
Берілген теңдеудің ең үлкен түбірі	3

- A) $A > B$
 B) $A < B$
 C) $A - 1 = B$
 D) $A = B + 1$
 E) $A + 1 < B$

10. Пароход А қаласынан В қаласына 1 тәулік жүреді, ал кері қайтқанда 2 тәулік жүреді. Ағаштан жасалған сал А қаласынан В қаласына неше тәулік жүзеді?

- A) 3
 B) 8
 C) 5
 D) 4
 E) 10

11. Математика пәнінен орташа ұпай саны төмендегі диаграммада көрсетілген. Мектеп бітірушілердің саны 25 оқушы деп есептей отырып, 6 жылда математика пәнінен алған жалпы ұпай санын есептеңіз.

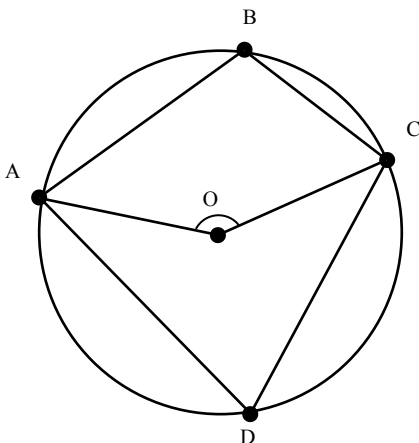

- A) 2000
 B) 2175
 C) 3225
 D) 4115
 E) 5260

12. Берілген суретті қолданып, кестедегі өлшемдерді салыстырыңыз.

ADC доғасының ұзындығы ABC доғасының ұзындығынан үлкен.

$\angle BAB = 85^\circ$, $\angle AOC$ бұрышы $\angle ABC$ бұрышынан 24° -қа үлкен.

А бағаны	В бағаны
ABCD төртбұрышының ең үлкен бұрышы	112°

- A) $A=B$
 B) $A>B$
 C) $A<B$
 D) $A+24^0=B$
 E) $A=B+24^0$

13. Көктем келді, досым маған бірі-бірінен әдемі гүлдер сыйлады. Екеуінен басқасы қалампыр, екеуінен басқасы қызғалдақ және екеуінен басқасы бәйшешек болса, қолымдағы гүлдердің қайсысынан қанша гүл бар?

- A) әрқайсысынан бес-бестен
 B) әрқайсысынан бір-бірден
 C) әрқайсысынан үш-үштен
 D) әрқайсысынан төрт-төрттен
 E) әрқайсысынан екі-екіден

14. Матаны жуған кезде оның ұзындығы $\frac{1}{4}$ бөлігіне, ал ені $\frac{1}{8}$ бөлігіне

қысқарады. Жуғанға дейін матаның ені $\frac{8}{9}$ м болды. Егер жуып болғаннан

кейін матаның ауданы 63 м^2 болса, жуғанға дейінгі матаның ұзындығы неше метр болу керек?

- A) 184 м
 B) 108 м
 C) 215 м
 D) 115 м
 E) 123 м

15. Өлшемі $5 \times 4 \text{ см}^2$ болатын тіктөртбұрыштың ішіне радиусы 1,5 см болатын дөңгелек сызылған. Кестедегі берілгендерді салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз.

А бағаны	В бағаны
Тіктөртбұрышқа кездейсоқ салынған нүктенің дөңгелекке тиісті болу ықтималдығы	0,352

- A) $A>B$
 B) $A<B$
 C) $A=B$
 D) $A+1=B$
 E) $A=B+1$

16. А және С әріптерге 1-9-ға дейінгі цифрлар сәйкестендірілген. С әрпіне қандай цифр сәйкес келетінін анықтаңыз.

$$\begin{array}{r} 2CA \\ + A6A \\ \hline CA0 \end{array}$$

- A) 8
 B) 6
 C) 7

D) 9

E) 5

17.

31000

13000

94000

фотоаппарат

телефон

ноутбук

Бақыт сауда орталығынан осы заттарды сатып алу үшін бағаларын қосқанда, 126300 теңге болып шықты. Ол қандай қате жіберді?

A) Ол бағалардың бірін екі рет қосып жіберді

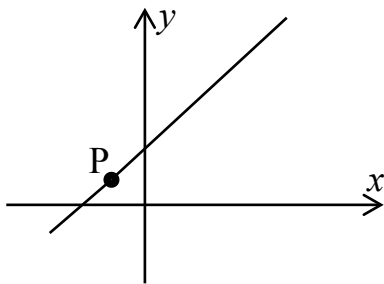
B) Ол бір заттың бағасын қоспады

C) Ол бағалардың бірін қосудың орнына шегеріп тастады

D) Ол қосу амалының біреуінің орнына көбейту амалын орындап қойды

E) Ол бағалардың біріндегі соңғы цифрды тастап кетті

18.

Кестедегі шамаларды салыстырып, дұрыс тұжырымды анықтаңыз:

P нүктесінің x координатасыP нүктесінің y координатасы

A) сол жақтағы шама үлкен

B) шамалар қарама-қарсы сандар

C) анықтау мүмкін емес

D) шамалар өзара тең

E) оң жақтағы шамалар үлкен

19. Команданың 11 футболшысының орта жасы 22 жас. Ойын кезінде ойыншының бірі жарақат алып, алаңнан кетті. Енді алаңда қалған ойыншылардың орта жасы 21 болды. Алаңнан кеткен футболшы неше жаста?

A) 22 жаста

B) 32 жаста

C) 30 жаста

D) 21 жаста

E) 25 жаста

20. Төмендегі кестеде такси қызметінің үш түрлі тарифі көрсетілген.

Такси фирмасы	Машина жеткізуі	Ұзақтығы мен ең минималды бағасы	Әр минутқа төленетін бағасы (минималды бағадан артқаннан кейінгі бағадан басқа)
1	200 теңге	жоқ	12 теңге
2	тегін	10 мин. 200 теңге	18 теңге
3	120 теңге	15 мин. 300 теңге	15 теңге

Көрсетілген уақыттан ерте келсе де минималды бағаны қолданады.

Ұзақтығы 60 минут жолға арналған тиімді тарифті анықтап, қанша теңге жұмсалғанын табыңыз:

- A) 900 теңге
- B) 920 теңге
- C) 1000 теңге
- D) 830 теңге
- E) 890 теңге

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫ

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

«Алроса» әуе компаниясына тиесілі ТУ-154 лайнері, ішінде 72 жолаушысымен және 9 экипаж мүшесімен, Удачный қаласынан Мәскеулік «Домодедова» әуежайына самғап келе жатады. 10600 биіктікте электр қуаты жоғалып кетеді. Осының салдарынан навигация жүйесі, байланыс пен сорғы жұмыс істемей қалады. Бакта 30 минут қана ұшатындай жанармай қалған еді. Қосымша генераторды қосуға қанша тырысқанмен, одан ештеңе шықпайды. Экипаж бірден апаттық жағдайда қонуға жер іздей бастайды. Лайнермен байланысы үзілген жердегілер, оның мекен-жайын автоматтық апаттық радио-маяк арқылы анықтайды. Осы сәтте ғажәп мүмкіндік туындап, кезінде ұшқыштар тікұшақ алаңы ретінде пайдаланылған Коми республикасындағы «Ижма» әуежайының қаңырап тұрған аэродромына тап болады. 1325 метрлік ұшып-қону жолағы ауыр лайнер үшін қысқалық танытады. Алайда, тікұшақ алаңының басшысы Сергей Сотников міндетіне кірмесе де, жолақты арамшөп пен жас шыбықтардан тазалап, бабында ұстап отырған еді. Нәтижесінде жұмыс істемей тұрған кейбір бөлшектер салдарынан қону жылдамдығы шектен асып кеткеніне қарамастан, лайнер сәтті қонады. Ұсақ ағаштар басталатын жолақтың шетіне 160 метр шығып кетеді. Бұл оқиғада, абырой болғанда, ешкім зардап шеккен жоқ. Сергей Сотников II дәрежелі «Отан алдындағы сіңірген еңбегі үшін» орденімен марапатталса, кеме капитаны Евгений Ногоселов пен екінші пилот Андрей Ламановқа Ресей Батыры атағы беріледі. Қалған 7 экипаж мүшесі «Ерлік» орденімен марапатталады.

1. Мәтінде асты сызылған сөздің орнын алмастыра алатын сөзді табыңыз.

- A) Бос
- B) Алаңсыз
- C) Ешнәрсе жасамай
- D) Уайымсыз
- E) Қарап

2. Ұшақта болған жағдайға ең негізі себеп не болды, мәтін бойынша

анықтаңыз.

- A) Лайнермен байланыстың үзілуі
- B) Ұшақ қызметкерлерінің салғырттығы
- C) Электр қуатының жоғалуы
- D) Байланыс пен сорғының жұмыс істемей қалуы
- E) Қону жылдамдығының асып кетуі

3. Мәтін бойынша «ізгі қасиет» ұғымына ие бола алатын бөлікті көрсетіңіз.

- A) Тікұшақ алаңының басшысы Сергей Сотников міндетіне кірмесе де, жолақты арамшөп пен жас шыбықтардан тазалап, бабында ұстап отырған еді.
- B) Экипаж бірден апаттық жағдайда қонуға жер іздей бастайды.
- C) Нәтижесінде, жұмыс істемей тұрған кейбір бөлшектер салдарынан қону жылдамдығы шектен асып кеткеніне қарамастан, лайнер сәтті қонады.
- D) Кеме капитаны Евгений Ногоселов пен екінші пилот Андрей Ламановқа Ресей батыры атағы беріледі.
- E) Лайнермен байланысы үзілген жердегілер, оның мекен-жайын автоматтық апаттық радио-маяк арқылы анықтайды.

4. Мәтінде айтылмаған ақпаратты табыңыз.

- A) Лайнермен байланыс үзілді.
- B) Радио-маяк арқылы табады.
- C) Ұшақ апатқа ұшырады.
- D) Зардап шеккендер болмады.
- E) Ұшақ жолақтан асып кетеді.

5. Мәтінде айтылмаған сезімді анықтаңыз.

- A) Қауіп
- B) Қасірет
- C) Қуаныш
- D) Батырлық
- E) Ерлік

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қазақтың кең байтақ даласында үш санымен келетін жер атаулары (топонимдер) көптеп кездеседі. Мәселен, Үшарал (қала), Үшбұлақ (өзен), Үшаша (ауыл), Үшқоңыр (ауыл), Үштау (тау), Үшқара (тау), Үшкөл (көл), т.б.

Профессор Т.Жанұзақ жер-су атаулар құрамындағы «үш» санына қатысты мынадай пікір айтады: «Бұл тәрізді жер-су аттарының нақтылы сандық мағынаны білдіріп тұрғаны даусыз. Өйткені жер-су аттары өмірдегі құбылыстың нақты ұғымына сай қойылады да, ұзақ жылдар бойы өзгеріске ұшырамайды. Сөйтіп, тұрақты келеді де, көбіне нақты ұғым мен мәнге ие болады».

Қазақстанның шөл және шөлейт аймақтары үшін тіршілік нәрі саналатын су көздері маңызды. Мал шаруашылығымен айналысатын қазақ үшін судың маңыздылығы тіпті арта түседі: тіршілік етумен қатар малды суаруға да біраз су мөлшері қажет. Суы аз, қуаң жерлерде мал-жан басын шөлден аман алып қалу үшін көбіне құдық қазылатын болған. Құдық қазу барысында оның аз уақыттан кейін сарқылмау жағы да ескеріліп отырған. Ол үшін жерасты су көздерінің бір-біріне ұласып, толықтырылуы көзделген.

Еліміздің батыс және оңтүстік өңірлерінде құдық атаулары (микродронимдер) жүздеп саналады. Солардың бірі Үшқұдық атауының нақты санға қатысты қойылғанын аңғаруға болады. Үшқұдық гидронимінің аталымында және оның семантикалық аясында біраз этномәдени ақпарат, халық өміріне қатысты деректер жатыр. Нақтырақ айтқанда, үш құдық қатар, астыңғы су қоймасы бар қабаты бір-бірімен байланысып жататындай етіп қазылады. Оның суы мал суаратын науаға құйылады, ал бірінің суы сарқылғанда, екіншісінің суы жер асты арқылы толтырылып тұрады. Өйткені, мал басының санына қарай бір құдықтың суы жетпеуі мүмкін. Бұны құдық қазудың халықтық технологиясы, озық тәжірибесі деуге болады. Сондықтан кейде үш-бес құдық қатар қазылады, олардың сулары жер бетіне жақын болады, бірінің суы сарқылғанда мал екінші, үшінші құдықтан суарылады. Соған орай тілімізде Қосқұдық, Үшқұдық, Төртқұдық атаулары сақталған.

6. Үшқұдық атауында қандай мағына бар екенін көрсетіңіз.

- A) Су дәмінің сапасы білуден туындаған.
- B) Озық тәжірибені білуден туындаған.
- C) Мал шаруашылығына байланысты қойылған.
- D) Қуаң жерлерге байланысты туындаған.
- E) Нақты санға байланысты қойылған.

7. Еліміздің қай өңірлерінде құдық атаулары көптеп кездеседі.

- A) Оңтүстік және солтүстік
- B) Шығыс және батыс
- C) Батыс және оңтүстік
- D) Орталық және солтүстік
- E) Оңтүстік және шығыс

8. Мәтінде айтылмаған іс-әрекетті көрсетіңіз.

- A) Елімізде тіршілік нәрі саналатын су көздері аса маңызды.
- B) Мал басының санына қарай бір құдық жетпеуі мүмкін.
- C) Үшқұдықтың бірінің суы сарқылғанда, екіншісінің суы жер асты арқылы толтырылып тұрады.
- D) Үшқұдық гидронимінің аталуында халық өміріне қатысты деректер жатыр.
- E) Кейбір құдыққа қатысты атаулар су дәмінің сапасын білуден туындаған.

9. Құдық туралы ақпаратты көрсетіңіз.

- A) Құдық – гидротехникалық құрылыс. Елдімекенді ауыз сумен қамтамасыз ету және жер суландыру үшін пайдаланылады.
- B) Құдық – егістікті суару немесе артық ылғалды шығару үшін тартылатын қарық немесе ылғалды көп қажет ететін дақылдардың егіс танабын бөлу жүйесі.
- C) Құдық – жан-жағы түгелдей сумен қоршалған шағын құрлық.
- D) Құдық – бау-бақша, егін арасындағы арықтан тартылған қысқа арық.
- E) Құдық – малға жем салып, су беретін науа немесе ас салтын ағаштан ойып жасалған үлкен кең ыдыс.

10. Үшқұдық гидронимінен нені аңғаруға болатынын көрсетіңіз.

- A) Үш санын киелі ұғым екенін
- B) Құдықтың көп болғандығын
- C) Халық өміріне қатысты деректер

D) Халықтың нанымына байланысты деректер

E) Қазақ даласындағы кездейсоқ атаулар болатындығын

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Ертеде жалғыз басты бір бай өмір сүріпті. Оның туысқаны да, баласы да жинаған ақшасы мен мал-мүлкі еді. Соларды баладай мәпелеп күтетін. Бір күні ол жалшысының көңілді күлкісін естіп оның үйін айналықтаптың тыңдады. Бірақ мардымды ештеңе ести алмады. Ол ертесіне жалшыны түннің ортасына дейін босатпай әбден жұмысқа салды. Бірақ, кешегі күлкі тағы қайтalandы. Дегбірі қашып шыдамсызданған бай енді «мынау менің қазынамнан ұрлап жүр, сол үшін үйіне барып мәз болып жатыр» деген жаман ойға кетті. Ол жалшысының есігін бір теуіп кіріп барды. Сөйтсе жалшысы екі баласын арқасына мінгізіп алып, өзі ат боп ойнап жүр екен. Ақымақ, бүгін қиралаңдап дұрыс жұмыс істемедің! Түнімен мына боқмұрындарыңды ойнатамын деп шаршайды екенсің зой! – деп ақырды.

– Қожайын осы екі балапанымды көргенде шаршау, уайым дегенді ұмытып, тыңайып, сергіп қалам, – деп байыпты қалпынан жазбай жауап берді жалшысы.

– Нағыз ақымақ екен!–деп үйден атып шыққан бай енді «мен кеш кіріп қалдым ба екен, ол ұрлаған ақшасын тығып үлгерді де, маған сыр бермей отыр сұмпайы» күдігінен арыла алмай-ақ қойды.

Екінші күні жалшы таң атқанша жұмыс жасады. Бірақ ол реніш білдірмей үйіне қайтты. Бай соңынан бұқпантайлап барып тағы тың тыңдады. Құлағына шықырлаған ақша мен сылдыраған күміс теңгені жалшысы санап жатқандай естіліп кетті. Ол тағы да есікті бір теуіп кіріп барды. Екі баласын екі жағына алып қаннен-қаперсіз рахаттанып ұйықтап жатқан жалшысын көргенде не істерін білмей қалды. Үн-түнсіз білдіртпей үйден шығып кетті. Сонда да күдігі сейілер емес.

Ертесіне жалшысының көңілді, сергек қалпы байға өзін мазақ қылып тұрғандай көрініп кетті. Бай ақыры:

– Менің қазынамнан біраз қаражат жоғалды. Соны сенен басқа ешкім алған жоқ. Себебі, сен үнемі көңілді жүресің,тыққан ақшаң болған соң көңілің тоқ боп жүр,– деді.

Сонда жалшысы:

– Қожайын, жағдайың сорлы құлдан да жаман-ау. Күнде кешке үйімді торуылдайсың. Менің байлығым екі балам мен жан жарым және денсаулығым мен қара күшім. Құланиектеніп таң атқаннан кеш батқанша тәңірімнен осы байлығымнан айыра көрме деп тілеймін. Сондықтан мен бақыттымын, көңілдімін, – деп жауап берді.

Не дерін білмеген бай үн-түнсіз қалды. «Япырмай, шынында да мына қара құл бақытты. Мен сияқты қызғанатын байлығы да жоқ. Байлық маған бақытсыздық үшін біткен бе? Басым ауырып кетті».

Осы күні жалшы үйіне ерте қайтты. Оның сыртынан қарап тұрған бай алдынан жүгіріп шыққан екі баласына қызыға қарап қалды.

11. Мәтіндегі байдың өмір сүру салтына сай емес қатарды көрсетіңіз.

A) Қызғанышқа камалған өмір

B) Дүниеге байланған өмір

C) Мәнсіз өмір

D) Күдігі көп секемшіл өмір

- Е) Басы аурудан қиналған өмір
12. Мәтіннен қай сұраққа жауап ала алмаймыз, белгілеңіз.
- А) Шынайы байлық дегеніміз не?
 В) Дүниеқорлықтың зияны қандай?
 С) Адам бақытты болу үшін не істеу керек?
 D) Арам ой адамды қандай жағдайға жеткізеді?
 Е) Өмір тапшылығы адамды өзгерте ме?
13. Мәтіннің негізгі идеясын көрсетіңіз.
- А) Қанағат – жан тыныштығының кепілі.
 В) Сабыр түбі – сары алтын.
 С) Ізденген жетер мұратқа.
 D) Бай бір жұттық.
 Е) Ұрлықтың түбі қорлық.
14. Мәтін бойынша жалшының көңілді өміріне себеп болған ойды көрсетіңіз.
- А) Нағыз байлық – денсаулық пен отбасы.
 В) Байлық дегеніміз – қарынның тоқтығы.
 С) Байлық дегеніміз – мансап пен атақ, даңқ.
 D) Байлық – ақша мен малдың көптігі.
 Е) Жоғалтатын ештеңесінің болмауы.
15. Мәтіннің тірек сөздерін табыңыз.
- А) Қожайын, жалшы, ақымақ
 В) Байлық, денсаулық, шал
 С) Бай, жалшы, бақыт
 D) Адам, кедей, балалар
 Е) Ақымақ, ақылды, залым

Мәтінді оқып, төмендегі тапсырмаларды орындаңыз.

Қайырымды әпке

Гүлнәр мен Дәурен үйде қалды. Мамасы жұмысқа кетерде, малға уақтылы шөп салуды Дәуренге ескертті. Гүлнәр үй ішін сыпырды, еденді таза шүберекпен сүртті. Терезе алдында үлкенді-кішілі құмыраларда өсіп тұрған үй гүлдеріне су құйды. Қатқыл тартқан гүл түптерін босатты. Дәурен достарымен бірге балық аулауға кетті. Ауыл жанындағы өзеннен он шақты балықты түске дейін қиналмай-ақ ұстады.

Су бетіндегі қалытқы тұңғиыққа тастай батып кеткенде, қармағына іліккені жайын балық болатын. Ал табан балықтар қалытқыны тартқылап, Дәуреннің епшілдігін сынағандай болды. Дәурен бос келген жоқ. Әсіресе, биылғы жылы қолының ебі бар екендігін достары да байқап, өзара әңгіме арасында мақтайтындарын айтсаңшы! Дәурен бұған мәз.

Балық аулаймын деп күннің түс ауып кеткенін Дәурен кеш байқады. Мамасының сөзі есіне түсті:

–Ау, достарым, мен үйге қайттым. Мамам «малға шөпті уақтылы бер» деген еді. Мен болсам ұзақ отырып қалыппын, – деп ұстаған балықтарын жинастыра бастады.

Үйге кірерде Дәурен ең алдымен малды қораға қарай бұрылды. Қора ішінен байқазаны – екі сиырдың алдында мол шөп. Жануарлар жеп тұр. Дәуреннің көңілі жайына түсті.

–Дәурен, балықты көп ұстапсың ғой, – деді Гүлнәр көйлектерді жуып жатып.

- Ия, Гүлнәр. Балықтың қызығына түсіп, кеш келдім.
- Сен кешіккен соң, малдарға шөп салып қойдым.
- Рақмет, Гүлнәр, – деді Дәурен ризашылығын білдіріп.

Сөйтті де, Гүлнәрдың жанында бос тұрған екі шелекті қолына алып, құдықтан су әкелуге кетті. Қайырымды әпкесіне осы сәтте қолынан келгенше көмек көрсеткісі келген еді.

Жұмыстан оралған мамасы Гүлнәр мен Дәуреннің үйді ұқыпты ұстағанына, малдарды тоқ тұтқанына, әрі тазаланған балыққа көңілі жадырады. Дереу кешкі тамаққа әзірленді. Енді бір сәтте Дәуреннің қайырымды әпкесі темір табаға май құйып, балықтарды қуырып жатты.

16. Дәуренге мамасы жұмысқа кетерде не істеп қоюды тапсырды?

- A) малға шөп салуды
- B) үй ішін сыпыруды
- C) гүл түптерін босатуды
- D) еденді сүрттуді
- E) үй гүлдеріне су құюды

17. Дәурен не себепті мамасының тапсырмасын орындай алмады?

- A) үй жұмысынан босамады
- B) ойын ойнап кетті
- C) отын жинады
- D) достарымен балық аулауға кетті
- E) атасы мен әжесіне көмектесті

18. Дәурен әпкесіне қалай көмектескісі келді?

- A) гүлдерге су құйды
- B) малдарға шөп салды
- C) пешке от жақты
- D) есіктің алдын сыпырды
- E) құдықтан су әкелді

19. Дәурен түске дейін қанша балық ұстады?

- A) он бестен аса
- B) он шақты
- C) мүлдем ұстамады
- D) бір ғана балық ұстады
- E) бестен азырақ

20. Мәтін неге «Қайырымды әпке» деп аталған?

- A) бауырлар арасындағы қайырымдылық үшін
- B) халықтардың достығы үшін
- C) ата-анаға деген сыйластық үшін
- D) анасының ризалығы үшін
- E) достарына көрсеткен көмегі үшін

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

1. Алғашқы адамдар еңбек құралдарының жаңа түрлері – дәнүккіш, келі, балта, т.б. ойлап тапқан уақыт:

- A) Ерте тас ғасыры
- B) Мезолит
- C) Қола дәуірі
- D) Неолит
- E) Энеолит

2. М.М.Герасимов қалпына келтірген мүсіндік бейне:

- A) Ғұндардікі
- B) Үйсіндердікі
- C) Сарматтардікі
- D) Түріктердікі
- E) Қаңлылардікі

3. Түргештер туралы алғашқы деректер кездесетін еңбек:

- A) «Авеста» кітабы
- B) «Күлтегін» ескерткіші
- C) П.Карпинидің еңбегі
- D) Рузбиханның деректері
- E) Парсы жазбалары

4. Қытай императорының атынан жібектен жасалған әшекейлі киім жіберілген мемлекет билеушісі:

- A) Түрік сұлтаны
- B) Киев Русінің кінәзі
- C) Византия императоры
- D) Жапония императоры
- E) Иран шахы

5. Ерте ортағасырлық түркі тілдес тайпалардың діні:

- A) Маниге табыну.
- B) Буддаға табыну.
- C) Аллаға табыну.
- D) Тәңірге табыну.
- E) Исуға табыну.

6. XVI ғасырда қазақ жасақтарының тегеуірініне шыдай алмаған ноғайлар ығысты:

- A) Дунай бойына
- B) Ертіс өңіріне
- C) Шу мен Талас өңіріне
- D) Тобыл жазығына
- E) Дон даласына

7. «Дешті уәлаяты Берке ханға бағынған кезде дінсіздердің көп бөлігін ол ислам дініне кіргізді»-деп жазылған Өтеміс қажының кітабы:

- A) «Оғызнама»
- B) «Мухаббатнама»
- C) «Кодекс куманикус»
- D) «Ислам діні»
- E) «Шыңғыснама»

8. Жаңадан шаңырақ көтерген Қазақ хандығының өз алдына қойған тарихи міндеті:

- A) Сібір хандығының жерін қазақ хандығына қосу
- B) Қазақ хандығын отырықшы империяға айналдыру
- C) Ресейден қазақ жерін азат ету
- D) Қытай басқыншылығына тосқауыл қою
- E) Қазақстан этникалық аумағын кеңейту

9. Хакназар ханның кезінде Қазақ хандығының батыстағы территориясы осы мемлекет аумағы есебінен ұлғайды:

- A) Батыс Сібір хандығы

- B) Башқұрт мемлекеті
 - C) Астрахан хандығы
 - D) Ноғай Ордасы
 - E) Қазан хандығы
10. Жоңғар хандығының тарих сахнасынан жойылған жылы:
- A) 1759 жылы
 - B) 1756 жылы
 - C) 1757 жылы
 - D) 1758 жылы
 - E) 1754 жылы
11. Орбұлақ шайқасында басшылық жасаған қазақ батырлары:
- A) Наурызбай, Райымбек
 - B) Ағыбай, Бұхарбай
 - C) Баян, Шынқожа
 - D) Қабанбай, Бөгенбай
 - E) Көксерек, Жиёмбет
12. Көтеріліс барысында Кенесарыға одақ жасауды ұсынған қай елдің ханы?
- A) Қоқан ханы
 - B) Кіші жүз ханы
 - C) Хиуа ханы
 - D) Бұқар
 - E) Ташкент
13. 1867-1868 жж. «Реформа» бойынша Ақмола облысына енген уездер:
- A) Шымкент, Ташкент, Қордай
 - B) Жем, Елек
 - C) Павлодар, Қарағанды, Тоқмақ
 - D) Көкшетау, Омбы, Петропавл
 - E) Атасу, Тараз, Атырау
14. XIX ғасырда Семей өңірінде жұмыс істеген жәрмеңке:
- A) Тайыншакөл
 - B) Жаркент
 - C) Темір
 - D) Қоянды
 - E) Шар
15. Кадеттер партиясының “Свободная речь” газеті шығарылған қала:
- A) Ақмола
 - B) Қарағанды
 - C) Семей
 - D) Алматы
 - E) Астана
16. 1916 жылғы оқиғалар қарсаңында Қазақстанда енгізілген салық түрі:
- A) Әр үйден алынатын соғыс салығы
 - B) Көлік салығы
 - C) Табыс салығы
 - D) Жер салығы
 - E) Болыстық алым
17. Ұлттық қазақ театрына көптеген шығармашылық жетістіктері үшін 1937 жылы берілген атақ:
- A) Қазақ академиялық драма театры

- В) Опера және балет театры
- С) Үлкен театр
- Д) Музыкалық драма театры
- Е) Мемлекеттік оркестр

18. Ұлы Отан соғысында екі мәрте Кеңес Одағының Батыры атағына ие болған:

- А) Б.Момышұлы
- В) М.Ғабдуллин
- С) Л.Беда
- Д) Қ.Қайсенов
- Е) И.Карпов

19. Ұлы Отан соғысынан кейінгі жылдары «Жамал», «Атамекен» сияқты суреттерді дүниеге әкелген жас суретші:

- А) М.Кенбаев
- В) С.Мәмбеев
- С) М.Лизогуб
- Д) Н.Таңсықбаев
- Е) Қ.Телжанов

20. «Қазақ КСР-індегі тілдер туралы Қазақ КСР-нің заңы» қабылданды:

- А) 1985 жылдың қыркүйегінде
- В) 1989 жылдың қыркүйегінде
- С) 1987 жылдың тамызында
- Д) 1988 жылы наурызында
- Е) 1986 жылдың желтоқсанында

МАТЕМАТИКА

1. Есептеңіз: $(3\sqrt{2} + 2)^2 + (6 - \sqrt{2})^2$.

- А) 60.
- В) 62.
- С) 12.
- Д) 58.
- Е) 10.

2. Теңдеуді шешіңіз: $x^3 + x^2 = 9x + 9$.

- А) 1; -3; $-\frac{1}{3}$
- В) -1; 3; $\frac{1}{3}$
- С) 1; -3; $\frac{1}{3}$
- Д) 1; 3; -3
- Е) -1; 3; -3

3. Тұзды судың 660 г ерітіндісіндегі судың массасының тұздың массасына қатынасы 13:2 қатынасындай. Тұзды су ерітіндісіндегі тұздың концентрациясы неше процент?

- А) 10%
- В) 12%
- С) 15%

D) $14\frac{2}{3}\%$

E) $13\frac{1}{3}\%$

4.
$$\begin{cases} 5^x - 4^y = 9 \\ 5^x - 2 \cdot 4^y = -7 \end{cases}$$
 теңдеулер жүйесінің шешімі $(x_0; y_0)$ болса, $3^{x_0} + 2^{y_0}$

мәні неге тең?

A) 8

B) 10

C) 5

D) 18

E) 13

5. Өрнектің мәнін табыңыз: $\lg(25^{\log_5 0,8} + 9^{\log_3 0,6})$

A) 4

B) 1

C) 1,5

D) 0

E) 2

6. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \frac{2x-3}{3x+5} > 0 \\ \frac{-2}{3x+5} > 0 \end{cases}.$$

A) $\left(-\infty; -\frac{5}{3}\right)$.

B) $(-\infty; -3)$.

C) $(-\infty; -1)$.

D) $(-\infty; 4)$.

E) $(-\infty; -2)$.

7. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \left(\frac{3}{5}\right)^{x^2+5x} < 1 \\ \left(\frac{1}{3}\right)^{x^2-2x-2} \leq 27 \end{cases}$$

A) $(-\infty; -5) \cup (0; +\infty)$

B) $(-\infty; 3)$

C) шешуі жоқ

D) $(-5; 0)$

E) $(3; +\infty)$

8. Теңдеуді шешіңіз: $\sqrt{x+1} + \sqrt{x+2} = 0$

A) -1; -2.

B) түбірі жоқ.

C) -2.

D) -1.

E) 2; 1.

9. Есептеңіз: $\frac{\sin 20^\circ \sin 50^\circ \sin 70^\circ}{\sin 80^\circ}$

- A) 1.
- B) 0,25.
- C) 0,75.
- D) 0,5.
- E) -1.

10. Теңдеуді шешіңіз: $\sqrt{2} \sin x + 1 = 0$.

- A) $\frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- B) $(-1)^{n+1} \frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- C) $\frac{\pi}{2} + 3\pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- D) $(-1)^n \frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.
- E) $-\frac{\pi}{4} + \pi n, n \in \mathbb{Z}$.

11. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз:
$$\begin{cases} \sin x > 0 \\ \cos x > \frac{\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

- A) $\left(\frac{\pi}{2} + 2\pi n; \frac{3\pi}{2} + 2\pi n \right), n \in \mathbb{Z}$
- B) $\left[2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n \right], n \in \mathbb{Z}$
- C) $\left(\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n \right), n \in \mathbb{Z}$
- D) $\left(2\pi n; \frac{\pi}{2} + 2\pi n \right), n \in \mathbb{Z}$
- E) $\left(2\pi n; \frac{\pi}{4} + 2\pi n \right), n \in \mathbb{Z}$

12. Берілген k -бүтін оң сан болсын. Төмендегі сан тізбегінде неше жұп сан бар: $2k+1, 2k+2, \dots, 2k+16, 2k+17$?

- A) 6
- B) 18
- C) 8
- D) 17
- E) 16

13. Функцияның анықталу облысын табыңыз: $y = \sqrt{\log_{0,3} \frac{x-1}{x+5}}$

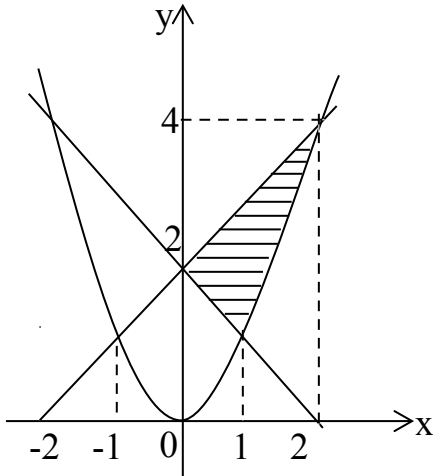
- A) $(1; +\infty)$.
- B) $(-5; \infty)$.
- C) $(-5; 1)$.
- D) $(-\infty; 1)$.
- E) $(-\infty; -5)$.

14. Туындысы арқылы функцияның өсу аралығын табыңыз:

$$f(x) = 4x^3 + 12.$$

- A) $(-\infty; \infty)$.
- B) $[0; \infty)$.
- C) $[1; \infty)$.
- D) $[-1; 1]$.
- E) $[-1; \infty)$.

15. Парабола және түзулермен шектелген әрі боялған фигураның ауданын табыңыз.

- A) $2\frac{1}{6}$
- B) $6\frac{2}{3}$
- C) $4\frac{1}{3}$
- D) $2\frac{1}{3}$
- E) $1\frac{1}{6}$

16. Ромбының диагоналы 20 см және оның қабырғасымен 20° бұрыш жасайды. Ромбының қабырғасы мен екінші диагоналын табыңыз:

- A) $\frac{10}{\sin 20^\circ}$ см; $20\text{tg}30^\circ$
- B) $\frac{10}{\cos 10^\circ}$ см; $45\text{tg}25^\circ$
- C) $\frac{10}{\cos 20^\circ}$ см; $20\text{tg}20^\circ$
- D) $\frac{15}{\cos 10^\circ}$ см; $45\text{tg}45^\circ$
- E) $\frac{20}{\cos 20^\circ}$ см; $60\text{tg}15^\circ$

17. Қиық конустың жасаушысы, биіктігі және үлкен табанының радиусы сәйкес 15 см, 12 см, 13 см. Осы конустың бүйір бетінің ауданын табыңыз.

- A) $210 \pi \text{ см}^2$
- B) $195 \pi \text{ см}^2$
- C) $255 \pi \text{ см}^2$

D) $165 \pi \text{ см}^2$

E) $330 \pi \text{ см}^2$

18. \vec{a} және \vec{b} бірлік векторларының арасындағы бұрыш 60° , $2\vec{a} + \vec{b}$ векторының ұзындығы неге тең?

A) $\sqrt{7}$

B) 7

C) $\sqrt{6}$

D) $\sqrt{5}$

E) $\sqrt{3}$

19. Теңдеуді шешіңіз: $\frac{4}{x^2 + 4} + \frac{5}{x^2 + 5} = 2$

A) $-\frac{9}{2}$

B) 3

C) $\pm \frac{3}{\sqrt{2}}$

D) 0

E) -3; 3

20. ABCD $A_1B_1C_1D_1$ тікбұрышты параллелепипед берілген. $b = BB_1$, $c = CC_1$, $d = D_1C_1$ түзулерінің қайсысы $a = AA_1$ түзуімен айкасады

A) барлық үш түзу b , c , d B) тек d C) тек b және c D) тек b және d E) тек c

21. $\frac{n^{13} - n^{11}}{n^{11} - n^9}$ бөлшегіне тең өрнек

A) $\frac{n^5 - n^3}{n^3 - n}$

B) $\frac{n^{10} - n^9}{n^9 - n^7}$

C) $\frac{n^{11} - n^8}{n^9 - n^7}$

D) $\frac{n^{11} - n^9}{n^6 - n^8}$

E) $\frac{n^{12} - n^{10}}{n^{10} - n^8}$

F) $\frac{n^{11} - n^9}{n^9 - n^7}$

G) $\frac{n^{11} - n^9}{n^8 - n^7}$

$$H) \frac{n^{11} - n^9}{n^9 - n^8}$$

22. Түбірі 2,5 болатын теңдеу:

$$A) \frac{5}{(0,2x-1)} = \frac{7,5}{0,5x+2}$$

$$B) 4x + \frac{7}{3} = \frac{1}{3} - 4,8x$$

$$C) \frac{x-4}{2x-10} = \frac{1,5}{5}$$

$$D) \frac{x-4}{2x-10} = 3$$

$$E) 4x + \frac{7}{3} = 4,8x - \frac{1}{3}$$

$$F) \frac{x+4}{2x-10} = \frac{1,5}{5}$$

$$G) \frac{-5}{-(0,2x-1)} = \frac{7,5}{0,5x-2}$$

$$H) 4x + \frac{7}{3} = 4,8x + \frac{1}{3}$$

23. Теңдеулер жүйесінің түбірлерін табыңыз:
$$\begin{cases} 3^{x-y} = 27 \\ 3^{x+y} = 3 \\ 3^{x+y+z} = 81 \end{cases}$$

- A) -3
- B) 0
- C) -1
- D) -2
- E) 4
- F) 1
- G) 3
- H) 2

24. Шешімі $\begin{cases} x^2 \leq 16 \\ x > 0 \end{cases}$ теңсіздігінің шешіміне тең болатын теңсіздіктерді

көрсетіңіз:

$$A) x \leq 4$$

$$B) \sqrt{x+4} < 2$$

$$C) |x| \leq 4$$

$$D) \lg_4 x \leq 1$$

$$E) (x-4)^2 \leq 0$$

$$F) x^2 \leq 16$$

$$G) \frac{1}{\sqrt{x}} \geq \frac{1}{2}$$

$$H) \frac{1}{x+4} > 0$$

25. $\frac{12}{\pi} \left[\arccos\left(-\frac{1}{2}\right) + \arcsin\left(-\frac{1}{2}\right) + \operatorname{arctg}\left(-\sqrt{3}\right) \right]$ өрнегіне тең өрнек:

A) $\frac{12}{\pi} \left[\frac{2\pi}{3} + \frac{\pi}{2} + \operatorname{arctg}\sqrt{3} \right]$

B) $\frac{12}{\pi} \left[\frac{2\pi}{3} - \arcsin\frac{1}{2} - \operatorname{arctg}\sqrt{3} \right]$

C) $\frac{12}{\pi} \left[\frac{2\pi}{3} - \arcsin\frac{1}{2} + \operatorname{arctg}\left(-\sqrt{3}\right) \right]$

D) $\frac{12}{\pi} \left[\frac{2\pi}{3} + \arcsin\frac{1}{2} + \operatorname{arctg}\left(-\sqrt{3}\right) \right]$

E) 2

F) 1

G) $\frac{12}{\pi} \left[\frac{2\pi}{3} - \arcsin\frac{1}{2} + \operatorname{arctg}\sqrt{3} \right]$

H) $\frac{12}{\pi} \left[\frac{2\pi}{3} - \frac{\pi}{2} + \operatorname{arctg}\sqrt{3} \right]$

26. $\cos 2x + \sin x > 1$ теңсіздігінің шешімінде жататын интервал:

A) $\left(-\frac{\pi}{6}; 0\right) \cup \left(\frac{\pi}{2}; \frac{5\pi}{6}\right)$

B) $\left[\frac{5\pi}{6}; \pi\right]$

C) $\left(\frac{5\pi}{6}; \pi\right)$

D) $\left(0; \frac{\pi}{6}\right)$

E) $\left[0; \frac{\pi}{6}\right]$

F) $\left(0; \frac{\pi}{6}\right) \cup \left(\frac{\pi}{2}; \frac{5\pi}{6}\right)$

G) $\left[\frac{5\pi}{6}; \pi\right)$

H) $\left[\frac{\pi}{3}; \frac{2\pi}{3}\right]$

27. Периоды $\frac{\pi}{4}$ -ке тең функциялар:

A) $y = \frac{\operatorname{tg} 2x + \operatorname{tg} 6x}{1 - \operatorname{tg} 2x \operatorname{tg} 6x}$

B) $y = \cos 5x \cos 3x - \sin 5x \sin 3x$

C) $y = \sin 3x \sin 3x + \cos 3x \cos 3x$

D) $y = \cos 2x \sin 2x$

E) $y = \frac{\sin 4x}{\cos 4x}$

F) $y = 4 \sin x \cos x \cos 2x$

G) $y = \sin x \cos 3x + \cos x \sin 3x$

H) $y = \cos^2 4x - \sin^2 4x$

28. $f(x) = -\frac{18}{x}$ функциясының графигіне $x_0 = 1, 2, 3$ нүктелерінде жүргізілген

жанамалардың бұрыштық коэффициенттерін табыңыз.

A) $k = 6$

B) $k = 2$

C) $k = 7,5$

D) $k = 18$

E) $k = 12$

F) $k = 4,5$

G) $k = 10$

H) $k = 15$

29. $\int_1^2 (2 + 3x^2 - 4x^3) dx$ - интегралының мәні орналасқан интервалдар:

A) $[-10; -4]$

B) $[-6; -2]$

C) $[1; 10]$

D) $[-3; 0]$

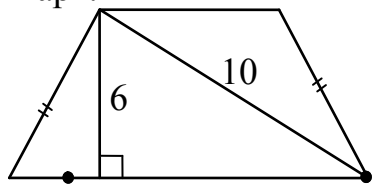
E) $[-7; -2]$

F) $[-8; -12]$

G) $[-4; 12]$

H) $[8; 12]$

30. Берілгендері бойынша тең бүйірлі трапеция үшін орындалатын дұрыс шарт:

A) Трапецияның орта сызығы 16-ға тең

B) Трапеция ауданы 30-ға тең

C) Трапецияның кіші табаны 8-ге

D) Трапеция ауданы 48-ге тең

E) Трапеция ауданы 60-қа тең

F) Трапецияның орта сызығы 4-ке тең

G) Трапецияның үлкен табаны 10-ға

H) Трапецияның орта сызығы 8-ге тең

ФИЗИКА

1. 10 м/с жылдамдықпен көкжиекке 30° бұрыш жасай тас лақтырылды. Тастың максимал биіктікке жету уақыты ($g = 10 \text{ м/с}^2$; $\sin 30^\circ = 0,5$)

A) 0,5 с

- B) 5 с
- C) 2 с
- D) 4 с
- E) 1 с

2. Қатаңдығы 1 кН/м серіппеге ілінген массасы 2 кг жүктің тербеліс амплитудасы 2 см. Тербеліс басталған соң 1/4 период уақыттағы серпінділік күшінің жұмысы:

- A) 0,15 Дж
- B) 2 Дж
- C) 0,2 Дж
- D) 0,05 Дж
- E) 0,25 Дж

3. Молекулалардың қозғалыс жылдамдығын 3 есе кеміткенде, газ қысымы

- A) 9 есе кемиді.
- B) 3 есе кемиді.
- C) 3 есе артады.
- D) 27 есе кемиді.
- E) 9 есе артады.

4. Сұйық диэлектриктерде орналасқан 4 нКл зарядтан 3 см қашықтықтағы электр өрісінің кернеулігі ($k=9 \cdot 10^9 \text{ Н} \cdot \text{м}^2/\text{Кл}^2$, $\epsilon=4$)

- A) 50 кВ/м
- B) 20 кВ/м
- C) 10 кВ/м
- D) 40 кВ/м
- E) 30 кВ/м

5. Ток күшінің 0,25 с ішінде 2А –ге бірқалыпты өзгеруі 20 мВ өздік индукция ЭҚК –ін қоздырады. Өткізгіштің индуктивтілігі

- A) 6 мГн
- B) 3 мГн
- C) 2,5 мГн
- D) 0,4 мГн
- E) 2 мГн

6. Трансформация коэффициенті 10 төмендеткіш трансформатордың бірінші орамы 220 В желіге қосылған, ал екінші орамының кедергісі 2 Ом болғанда ток күші 3 А болса, екінші орам ұштарындағы кернеу

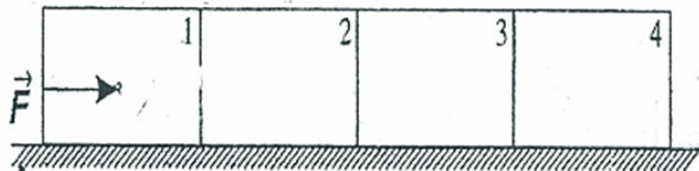
- A) 42 В
- B) 11 В
- C) 40 В
- D) 22 В
- E) 16 В

7. Катодқа түсіп фотоэффект туғызатын сәуленің толқын ұзындығы екі есе кемісе, онда тежеуші потенциалдар айырмасының шамасы (Катод материалынан электрондардың шығу жұмысын ескермеуге болады).

- A) $\sqrt{2}$ есе кемиді.
- B) 2 есе артады.
- C) Өзгермейді.
- D) $\sqrt{2}$ есе артады.
- E) 2 есе кемиді.

8. Тегіс горизонталь жазықтықта бірінші кірпішке түсірілген F күштің әсерінен

төрт бірдей кірпіш қозғалады. Төртінші кірпішке әсер ететін күш мәні

- A) F
- B) 4F
- C) 3F/4
- D) F/4
- E) F/2

9. Мензуркада 50 мл су бар. Суға (ауадағы) салмағы 1 Н-ға тең дене батырылғанда мензуркадағы судың деңгейі 70 мл-ге жеткен. Суға батырылған дененің тығыздығы

- A) $5 \cdot 10^5 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$.
- B) $5 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$.
- C) $5 \cdot 10^3 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$.
- D) $5 \cdot 10^4 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$.
- E) $5 \cdot 10^{-3} \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$.

10. Массасы 200 г дененің жылдамдығы 5 с ішінде 15 м/с-тан 20 м/с-қа дейін өзгерген. Денеге әсер еткен күш

- A) 2 Н
- B) 100 Н
- C) 50 Н
- D) 0,5 Н
- E) 0,2 Н

11. Өзінің сұйығымен динамикалық тепе-теңдікте болатын бу

- A) конденсацияланбаған
- B) қаныққан
- C) балқыған
- D) конденсацияланған
- E) қанықпаған

12. Кедергісі 200 Ом болатын резистордың паспорт бойынша бөлінетін қуаты 0,5 Вт. Резисторға берілетін максимал кернеуі:

- A) 10 В
- B) 20 В
- C) 40 В
- D) 5 В
- E) 100 В

13. Жиілігі 24 Гц маятниктің 5 с ішінде жасаған тербеліс саны:

- A) 105
- B) 118
- C) 155

D) 120

E) 132

14. Жинағыш линзаның көмегімен кескін алынған. Егер $d = 0,5$ м, $f = 1$ м болса, линзаның фокус аралығы:

A) 0,33 м

B) 0,5 м

C) 1,5 м

D) 3 м

E) 2,5 м

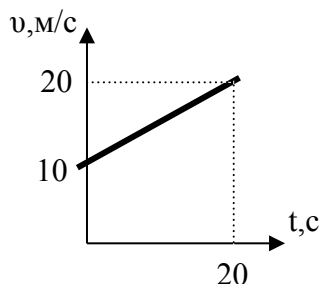
15. Ядродағы нейтрондар санын табуға болатын өрнек (Z -элементтің реттік номері, A -массалық саны)

A) $N = A/Z$.B) $N = Z/A$.C) $N = A+Z$.D) $N = AZ$.E) $N = A - Z$.

16. Велосипед доңғалағының диаметрі $d=70$ см, жетекші дөңгелектің тіс саны $Z_1 = 48$, ал жетектелуші дөңгелектің тіс саны $Z_2 = 18$. Педальдардың айналу жиілігі $\nu = 1$ айн/с болса, велосипедшінің жылдамдығы

A) ≈ 5 м/сB) $\approx 5,9$ м/сC) $\approx 3,7$ м/сD) $\approx 6,9$ м/сE) $\approx 4,8$ м/с

17. Жылдамдықтың уақытқа тәуелділігінің графигі арқылы, массасы 20 т автобустың кинетикалық энергиясының өзгерісі

A) 6 МДж

B) 4 МДж

C) 3 МДж

D) 5 МДж

E) 2 МДж

18. Мотороллер қозғалтқышының $\nu = 58$ км/сағ жылдамдықтағы қуаты 3,31 кВт. Қозғалтқыштың ПӘК-і 20%. Егер мотороллердің бензобағында 3,2 л бензин болса, оның жүрген жолы ($q_6 = 46 \cdot 10^6$ Дж/кг; $\rho_6 = 710$ кг/м³)

A) $\approx 0,1$ кмB) ≈ 10 кмC) ≈ 1 кмD) ≈ 1000 кмE) ≈ 100 км

19. Сыйымдылықтары 300 пФ және 500 пФ екі конденсатор өзара параллель қосылып, кернеуі 200 В тұрақты тоқ көзіне қосылса, жүйенің және екінші конденсатордың заряды

- A) 160 нКл, 60 нКл
- B) 100 нКл, 75 нКл
- C) 160 нКл, 100 нКл
- D) 160 нКл, 75 нКл
- E) 100 нКл, 60 нКл

20. Квант энергиясы электронның тыныштық энергиясына тең электромагниттік сәуле шығарудың толқын ұзындығы: ($h = 6,62 \cdot 10^{-34}$ Дж·с, $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг)

- A) $4,12 \cdot 10^{-11}$ м.
- B) $2,4 \cdot 10^{-12}$ м.
- C) $2,18 \cdot 10^5$ м.
- D) $2 \cdot 10^{-57}$ м.
- E) $4,12 \cdot 10^{-12}$ м.

21. Серіппе 4 см-ге созылғанда оның потенциалдық энергиясы 180 Дж болады. Серіппенің қатаңдығы қандай?

- A) 22500 Н/м
- B) $22,5 \cdot 10^4$ Н/м
- C) $0,04 \cdot 10^4$ Н/м
- D) $4 \cdot 10^4$ Н/м
- E) 22,5 Н/м
- F) $22,5 \cdot 10^{-4}$ Н/м
- G) 225000 Н/м
- H) 40000 Н/м

22. Оттегінің $\nu = 1$ моль мөлшері $p = 93$ МПа қысымда $V = 56$ л көлемді алып тұр. Ван-дер-Ваальс теңдеуін пайдаланып газдың t температурасын анықтаңыз:

- A) 273,4 К
- B) 226,5 К
- C) 348,9 К
- D) 100 К
- E) 200 К
- F) 800 К
- G) 154,8 К
- H) 600 К

23. Жылдамдығы $v = 40$ км/сағ автомобиль $s = 100$ км жолға көлемі $V = 13,5$ л бензин жағады, бұл кезде қозғалтқыштың қуаты $N = 12$ кВт. Автомобиль қозғалтқышының ПӘК-ін η есептеңіз. Бензин тығыздығы $\rho = 0,8 \cdot 10^3$ кг/м³, бензиннің меншікті жану жылуы $q = 46$ МДж/кг:

- A) 0,22
- B) 3
- C) 1,2
- D) 40
- E) 20
- F) 3,2
- G) 0,44
- H) 2,2

24. Бір кесектің көлемі $2 \times 5 \times 10$ см, ал екінші кесектің көлемі одан 10 есе үлкен ($0,2 \times 0,5 \times 1$ м). Осы кесектерді тұщы суға және керосинге толық батырғанда оларға әсер ететін архимед күші неге тең?

- A) 100 Н; 800 Н
- B) 1 Н; 0,8 Н
- C) 1000 Н; 800 Н
- D) 0,1 Н; 0,8 Н
- E) 10 Н; 80 Н
- F) 2 Н; 16 Н
- G) 10 Н; 5 Н
- H) 0,1 Н; 8 Н

25. Акула мен тұтасқанаттың электрлік мүшелері өте сезімтал болатыны соншалықты, олар кернеулігі 0,1 мкВ/см электр өрісін тез сезеді. Акуланың арасы 10 см болатын, электр өрісін сезетін мүшесінің екі шеткі нүктелерінің потенциалдар айырмасын анықтаңыз:

- A) 10^{-6} В
- B) 1 мкВ
- C) 0,1 мкВ
- D) 10 В
- E) 1 В
- F) 10 мкВ
- G) $10 \cdot 10^{-6}$ В
- H) 100 В

26. Қатаңдығы 0,49 Н/м болатын серіппеге ілінген массасы 50 г жүк тербеліс жасайды. Математикалық маятниктің тербеліс жиілігі серіппелі маятниктің жиілігіне тең болу үшін математикалық маятниктің ұзындығы қандай болу керек?

- A) 1 м
- B) 5 м
- C) 10 м
- D) 50 м
- E) 0,1 м
- F) 1 см
- G) 100 см
- H) 10 см

27. Егер контурдың сыйымдылығын 3 есе арттырса, оның өздік тербелістерінде қандай өзгеріс болады? Контурдың актив кедергісі ескерілмейді.

- A) 9 есе артады
- B) 3 есе артады
- C) 3 есе кемиді
- D) 6 есе кемиді
- E) 1,5 есе артады
- F) 9 есе кемиді
- G) 6 есе артады
- H) ештеңе өзгермейді

28. Парашютші тұрақты жылдамдықпен түседі, ал оның энергиясы Жермен байланысты біртіндеп кемиді. Осы кезде парашютші мен ауаның

- A) потенциалдық энергиясы өзгермейді
- B) толық механикалық энергиясы өзгермейді
- C) потенциалдық энергиясы толығымен кинетикалық энергияға айналады

- D) кинетикалық энергиясы толығымен ішкі энергияға айналады
 E) кинетикалық энергиясы толық механикалық энергияға айналады
 F) кинетикалық энергиясы потенциалдық энергияға айналады
 G) кинетикалық энергиясы өзгермейді
 H) потенциалдық энергиясы ішкі энергияға айналады
29. Жарық вакуумнан сыну көрсеткіші-ге тең шыныға өтеді. Аталған тұжырымдардың дұрысы:
- A) Жарық жылдамдығы n есеге кеміп, жиілігі n есеге артты
 B) Жарық жылдамдығы мен жарық жиілігі n есеге артты
 C) Жарық жылдамдығы n есеге артып, жиілігі n есеге кеміді
 D) Жарық толқынының ұзындығы мен жарық жылдамдығы n есеге кеміді
 E) Жарық толқынының ұзындығы n есеге кеміп, жиілігі n есеге артты
 F) Жарық толқынының ұзындығы n есеге артып, жиілігі n есеге кеміді
 G) Жарық толқынының ұзындығы артып, жылдамдығы n есеге кеміді
 H) Жарық жиілігі мен жылдамдығы n есеге кеміді
30. Ішкі энергияны өзгертудің өлшемдері:
- A) Диффузия
 B) Конвекция
 C) Жылулық қозғалыс
 D) Жұмыс
 E) Қуат
 F) Жылдамдық
 G) Жылу мөлшері
 H) Сәулелену

ХИМИЯ

1. Аталуы қате аммоний тұзының формуласы:
- A) NH_4Cl - аммоний хлориді
 B) NH_4HSO_4 - аммоний гидросульфаты
 C) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ - аммоний сульфаты
 D) $(\text{NH}_4)_2\text{HPO}_4$ - аммонийдің гидроортофосфаты
 E) $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$ - аммонийдің гидроортофосфаты
2. Азот пен күкірт орналасқан топтардың нөмірлері:
- A) V, VIII
 B) V, IV
 C) V, III
 D) V, VII
 E) V, VI
3. Су тектік байланысы бар зат
- A) хлорсутек
 B) бромсутек
 C) йодсутек
 D) фторсутек
 E) күкіртсутек
4. Катализдік реакция:
- A) азот пен сутек
 B) сутек пен хлор
 C) күкірт пен сутек

D) сутек пен оттегі

E) оттегі пен күкірт

5. Қысқаша иондық теңдеуге сәйкес барий хлоридімен әрекеттесетін заттың формуласы $Ba^{2+} + SO_4^{2-} = BaSO_4$

A) Na_2SO_3 .

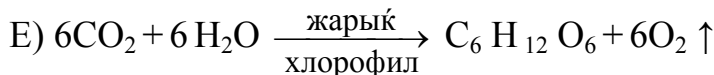
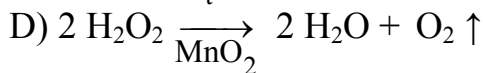
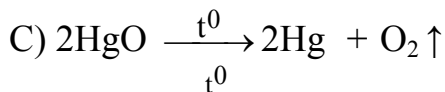
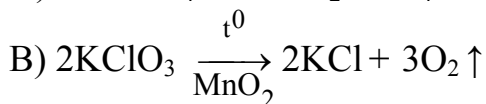
B) SCl_4 .

C) $SOCl_2$.

D) SCl_2 .

E) H_2SO_4 .

6. Табиғатта O_2 түзілуінің реакциясы

7. 10 мл 2% кальций хлоридінің ($\rho = 1,014 \text{ г/см}^3$) массасы

A) 0,2 г

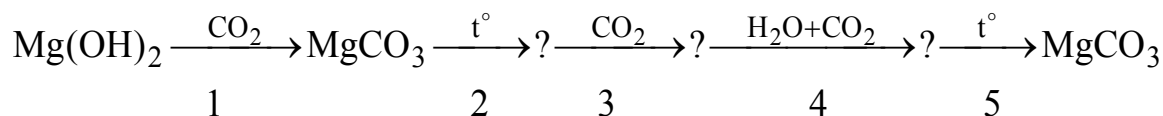
B) 0,3 г

C) 0,7 г

D) 0,5 г

E) 0,6 г

8. Қышқыл тұз түзілетін стадия:

A) 1.

B) 2.

C) 3.

D) 4.

E) 5.

9. Азот (V) оксиді топтағы барлық заттармен әрекеттесетін заттар тобы:

A) MgO, H_2O, HNO_3

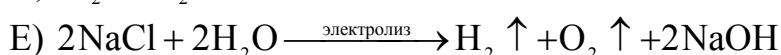
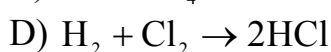
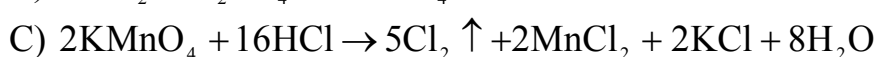
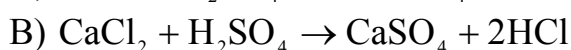
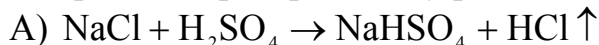
B) FeO, H_2O, HPO_2

C) BaO, H_2O, HNO_3

D) $CaO, H_2O, NaOH$

E) CuO, H_2O, HPO_3

10. Хлорды лабораторияда алу реакциясының схемасы:

11. Күкірт (IV) және (VI) оксидтерімен әрекеттесетін заттар тобы

- A) H_2S , CaO
- B) H_2O , BaO
- C) H_2SO_4 , HCl
- D) H_2O , H_2SO_4
- E) H_2S , H_2O

12. Күміс пен оттегі бөлек жүретін күміс нитратының ыдырауы реакциясындағы барлық коэффициенттер қосындысы:

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 7
- E) 3

13. $1,0 \cdot 10^{23}$ молекуласы бар кремний қышқылының массасы

- A) 24 г
- B) 16 г
- C) 18 г
- D) 13 г
- E) 12 г

14. 100 г қорғасын жылтырында 20% қоспа бар, құрамындағы қорғасын сульфидінің массасы:

- A) 8 г.
- B) 80 г.
- C) 0,8 г.
- D) 20 г.
- E) 0,2 г.

15. Сілтілік металдарды алу әдісі —

- A) металлотермия
- B) электролиз
- C) пиролиз
- D) электролиттік диссоциация
- E) гидролиз

16. Калий дихроматындағы хромның массалық үлесі (%)

- A) 55
- B) 25
- C) 45
- D) 65
- E) 35

17. Барлық заттар броммен әрекеттесетін топ:

- A) H_2SO_4 ; C_7H_8 ; O_2 .
- B) CH_3COOH ; O_2 ; $CHCl_3$.
- C) O_2 ; H_2O ; C_6H_5OH .
- D) C_2H_6 ; H_2 ; O_2 .
- E) C_2H_4 ; C_6H_6 ; Na .

18. Азот бойынша тығыздығы 2,5-ке тең циклоалканның 14 грамын жаққанда түзілетін көмірқышқыл газының көлемі (қ.ж.)

- A) 22,4 л
- B) 11,2 л
- C) 44,8 л
- D) 89,6 л

Е) 179,2 л

19. Егер 86,1 г нитробензол түзілген болса, реакцияға түскен бензолдың массасы:

А) 50,2 г

В) 53,2 г

С) 52,4 г

Д) 54,6 г

Е) 51,4 г

20. 0,7 моль глицерин, натриймен (артық мөлшердегі) әрекеттескенде түзілетін сутектің (қ.ж) көлемі

А) 27,5 л

В) 25,5 л

С) 23,5 л

Д) 24,5 л

Е) 26,5 л

21. Атомдар саны бірдей N_2 мен SO_3 -тен тұратын қоспа 13,44 л (қ.ж.) көлем алады. Қоспаның массасын табыңыз

А) 4,3 г

В) 28,2 г

С) 19,3 г

Д) 24,5 г

Е) 27,2 г

Ғ) 10,8 г

Г) 32,1 г

Н) 16,4 г

22. Протон саны мен нейтрон саны бірдей атомдар:

А) ^{23}Na

В) ^{28}Si

С) ^{40}Ca

Д) ^{27}Al

Е) ^{39}K

Ғ) ^{12}C

Г) ^{31}P

Н) ^{65}Zn

23. 27г Ag алу үшін AgCl ерітіндісі арқылы жіберілетін ток мөлшері неге тең?

А) 2,25 моль e^-

В) 2,0 моль e^-

С) 1,0 моль e^-

Д) 1,25 моль e^-

Е) 2,50 моль e^-

Ғ) 0,50 моль e^-

Г) 1,50 моль e^-

Н) 0,25 моль e^-

24. Концентрлі күкірт қышқылымен әрекеттеседі:

А) NO

В) SiO_2

С) Fe

- D) S
- E) Cr
- F) C
- G) Hg
- H) Au

25. Күкірт атомының құрылысына сәйкес электрондық формула:

- A) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 4p^6$
- B) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$
- C) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$
- D) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$
- E) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$
- F) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 4p^4$
- G) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$
- H) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2 4p^2$

26. Сілтілік металдар қышқылдармен әрекеттеседі:

- A) қатты салқындатқанда ғана
- B) сілтілер түзуімен
- C) сілтілер мен сутекті бөле
- D) тұздар мен сутекті бөле
- E) өте қуатты
- F) тұздар мен суды түзе
- G) өте баяу
- H) қышқылдық оксидтер мен су түзе

27. Азот қышқылы мен натрий карбонаты ерітіндісі арасындағы реакция соңына дейін жүреді ... иондардың өзара әрекеттесуінен.

- A) NO_3^- и Na^+
- B) OH^- және H^+
- C) CO_3^{2-} және Na^+
- D) OH^- және CO_3^{2-}
- E) H^+ және Na^+
- F) H^+ және CO_3^{2-}
- G) NO_3^- и H^+
- H) CO_3^{2-} және NO_3^-

28. Толуол әрекеттеседі:

- A) қышқылдық оксидтермен
- B) сумен
- C) гидроксидтермен
- D) тотықтырғыштармен
- E) азот қышқылымен
- F) сілтілермен
- G) броммен
- H) белсенді металлдармен

29. Альдегидтер жайлы келтірілген тұжырымдардың қайсысы дұрыс емес?

- A) молекулааралық сутектің байланыстарды түзбейді
- B) тотыққанда карбон қышқылдары түзеді
- C) біріншілік спирттер тотыққанда түзіледі
- D) барлығы да өткір жағымсыз иісті газдар
- E) спирттермен изомерлі

- F) сутектік байланыстар жоқтығынан қайнау температуралары төмен
G) карбонил тобы бар
H) органикалық еріткіштерде жақсы ериді
30. Өнеркәсіпте анилин алу әдісі ... реакциясына негізделген.
A) дегидрирлену (Зелинский реакциясы)
B) полимерлену (Лебедев реакциясы)
C) галогендену (Вюрц реакциясы)
D) тотықсыздану (Зинин реакциясы)
E) гидраттану (Кучеров реакциясы)
F) дегидраттану (Зайцев реакциясы)
G) нитрлеу (Коновалов реакциясы)
H) ерітіндіде гидрлену (Сокольский реакциясы)

БИОЛОГИЯ

1. Кактустың түрі өзгерген сабағы
A) Союу
B) Түйнек
C) Шырынды
D) Пиязшық
E) Тамырсабақ
2. Гүл шығаратын өркенде ретімен орналасқан ұсақ гүлдер тобы:
A) Гүлсерік
B) Гүлшоғыр
C) Гүлсағақ
D) Гүл табаны
E) Гүлтабан
3. Тұйық қанайналым жүйесі бар ағза:
A) Жүзім ұлуы
B) Шұбалшаң
C) Өрмекші
D) Айқұлақ
E) Шаян
4. Мақта өсімдігінде ауру туғызатын бактерия
A) Гоммоз.
B) Қастауыш.
C) Ботулизм.
D) Қаракүйе.
E) Бруцеллез.
5. Өсімдік сабағында, пиязшығында, жапырағында, жемтамырында, тамырсабақта орналасқан ұлпа:
A) Түзуші
B) Тірек
C) Қор жинаушы
D) Жабын
E) Су жинаушы
6. Даражарнақты, шөптекті, көпжылдық өсімдіктер
A) Лалагүл тұқымдастар.
B) Астық тұқымдастар.
C) Көкөністер.

D) Жабық тұқымдастар.

E) Ашық тұқымдастар.

7. Тамырында түйнек бактериялары түзіліп, топырақты азотпен байытатын өсімдік тұқымдасы

A) бұршақ

B) лалагүл

C) алқа

D) күрделі

E) астық

8. Саусақтарының арасында жүзу жарғағы болатын құс

A) Түйеқұс

B) Тоқылдақ

C) Үйрек

D) Көкек

E) Бүркіт

9. Бұлшық еттердің қызметін жақсартуға қатысатын дәрумен

A) - К

B) - D

C) - С

D) - Н

E) - Е

10. Сезу- қимыл аймағы мидың мына бөлігінде орналасқан

A) Маңдай бөлімінде.

B) Шүйде бөлімінде.

C) Самай бөлімінде.

D) Төбе, маңдай бөлімінде.

E) Қарақұс бөлімінде.

11. Шайнау және бет – қимыл бұлшық еттеріне жатады:

A) Кұрсақ бұлшық еттері

B) Бас бұлшық еттері

C) Тулға бұлшық еттері

D) Жүрек бұлшық еттері

E) Арқа бұлшық еттері

12. Фагоцитоз дегеніміз:

A) жасушаның бөгде заттарды ерітуі

B) лейкоциттердің тіршілігі

C) лейкоциттердің микроорганизмдерді сіңіріп қорытуы

D) бұзылған лейкоциттер

E) лейкоциттер

13. Тыныс алғанда атмосфералық ауаның құрамы.

A) 79%-азот, 20%-оттек, 0,02%-көмірқышқыл газ.

B) 78%-азот, 22%-оттек, 0,03%-көмірқышқыл газ.

C) 79%-азот, 16%-оттек, 4%-көмірқышқыл газ.

D) 76%-азот, 24%-оттек, 0,03%-көмірқышқыл газ.

E) 79%-азот, 21%-оттек, 0,03%-көмірқышқыл газ.

14. Бауыр, ұйқыбезінің өзектері ашылады

A) Ауыз.

B) Қарын.

C) Ұлтабар.

- D) Тоқ ішек.
E) Өңеш.
15. Қабырғасы бұлшықеттерден түзілген, зәр жиналатын мүше:
A) Пирамида
B) Қуық
C) Астауша
D) Несепағар
E) Нефрон
16. Ұрықтың алғашқы төрт айға дейінгі дамуы.
A) Ұрықтану.
B) Эмбриология.
C) Ұрықтың дамуы.
D) Шараналық.
E) Ұрықтық.
17. Ата-ана белгілер жиынтығының ұрпақтан-ұрпаққа берілу қасиеті:
A) тітіркенгіш
B) өзгергіштік
C) даму
D) көбею
E) тұқымқуалау
18. Маймыладамдар -
A) Неондерталдықтар.
B) Кроманьондықтар.
C) Питекантроптар.
D) Парапитектер.
E) Австралопиттектер.
19. Түр критерилерінің басты белгісі:
A) Морфологиялық.
B) Генетикалық.
C) Географиялық.
D) Физиологиялық.
E) Экологиялық.
20. Семейде өткізілген ядролық сынақ саны
A) 450-ден астам
B) 150-ден астам
C) 250-ден астам
D) 550-ден астам
E) 350-ден астам
21. Жабынұлпаға жатады:
A) ауа жинаушы
B) су жинаушы
C) тірек
D) қор жинаушы
E) өң
F) бөліп шығарушы
G) тоз
H) қыртыс
22. Құрғақ жемістердің түрлері:
A) жидек

- В) жидек тәрізді
- С) бұршақ
- Д) сүйекті шырынды
- Е) жинақталған
- Ғ) алма жеміс
- Г) геспиридий
- Н) қанатты

23. Жапырақ сабағында ұзынша қызғылт-қоңыр томпайған дақ пайда болады:

- А) ақұнтақ
- В) қастауыш
- С) тат
- Д) қаракүйе
- Е) діңкұлақ
- Ғ) ағашкұлақ
- Г) ашытқы
- Н) зең

24. Қырықбуынның жаздық өркенінің тамырсабағының жанама бұтақтары ... айналған.

- А) түйнекке
- В) тамырсабаққа
- С) пиязшыққа
- Д) тірекке
- Е) жапыраққа
- Ғ) тамырға
- Г) бұршікке
- Н) тұқымға

25. Құрылымы мен қызметіне қарай нейрондар бөлінеді:

- А) аксон
- В) дендрит
- С) сезгіш
- Д) сұр зат
- Е) байланыстырғыш
- Ғ) жұлын
- Г) ақ зат
- Н) қозғалтқыш

26. Гипофиздің алдыңғы бөлігінің гормоны:

- А) меланиннің түзілуін күшейтеді
- В) мелатонин гормонын бөледі
- С) окситоцин гормонын бөледі
- Д) вазопрессин гормонын бөледі
- Е) сүт безінен сүттің бөлінуін қамтамасыз етеді
- Ғ) жүйке мен жүрек жұмысын қоздырады
- Г) қандағы кальций мен фосфор деңгейін реттейді
- Н) иммунитетті күшейтеді

27. Тырысқақ ауруының қоздырғышын жояды:

- А) калий перманганаты
- В) кальций ерітіндісі
- С) магний ерітіндісі

- D) хлорлы әк
 - E) темекі шекпеу
 - F) қолды жуу
 - G) тазалықты сақтау
 - H) спортпен айналысу
28. Эндоспермнің триплоидты табиғатын ашқан орыс ғалымы:
- A) С.Г.Навашин
 - B) К.М.Бэр
 - C) Д.И.Ивановский
 - D) И.И.Мечников
 - E) В.И.Ковалевский
 - F) И.М.Сеченов
 - G) В.И. Вернадский
 - H) М.С.Навашин
29. Статистикалық әдісті қолданудың негізінде белгілердің өзгеру шамасының пайызбен анықталуы:
- A) реакция нормасы
 - B) модификациялық өзгергіштік
 - C) фенотиптік өзгергіштік
 - D) мутациялық өзгергіштік
 - E) вариация коэффициенті
 - F) үйлесімді өзгергіштік
 - G) генотиптік өзгергіштік
 - H) тұқым қуалайтын өзгергіштік
30. Қан плазмасындағы нәруыздар:
- A) альбумин
 - B) муцин
 - C) гемоглобин
 - D) глобулин
 - E) миозин
 - F) фибриноген
 - G) актин
 - H) токсин

ГЕОГРАФИЯ

1. Христофор Колумбтың экспедиция бастаған жылы
- A) 1521
 - B) 1700
 - C) 1892
 - D) 1492
 - E) 1821
2. Жергілікті жерде А мен Б пункттерінің арақашықтығы 5 км, ал қағазда бұл жер 5 см-ге тең масштабы:
- A) 1 : 50 000
 - B) 1 : 100 000
 - C) 1 : 10 000
 - D) 1 : 5 000
 - E) 1 : 1 000 000
3. Жер сілкінісі аймағындағы дүмпудің жер бетіне шығатын жері :

- A) Кратер.
 - B) Грабен.
 - C) Пик (шың).
 - D) Эпицентр.
 - E) Горст.
4. Мұхит суының басты қасиеттері
- A) Ендік бойынша өзгеруі
 - B) Мұхит суының құрамы
 - C) Температурасы мен тұздылығы
 - D) Жауын-шашын мөлшері
 - E) Буланушылық
5. Халқының тығыздығы ең жоғары материк:
- A) Антарктида
 - B) Солтүстік Америка
 - C) Африка
 - D) Евразия
 - E) Оңтүстік Америка
6. Оңтүстік жарты шардағы ең суық айды атаңыз.
- A) Қазан, қараша.
 - B) Қаңтар, ақпан.
 - C) Қыркүйек, қазан.
 - D) Маусым, шілде.
 - E) Наурыз, сәуір.
7. Тәулік ішінде бағытын өзгертіп тұратын жел:
- A) тропиктік
 - B) муссон
 - C) пассат
 - D) бриз
 - E) фён
8. Үндіқытай мен Үндістан ... белдеуде жатыр.
- A) Субэкваторлық.
 - B) Тропиктік.
 - C) Қоңыржай.
 - D) Субтропиктік.
 - E) Экваторлық.
9. Картографиялық бағыт ұстанған ғалым
- A) Птолемей
 - B) Аристотель
 - C) Геродот
 - D) Эратосфен
 - E) Страбон
10. Ұзындығы 1000 километрден асатын Қазақстандағы өзендердің саны.
- A) 7
 - B) 9
 - C) 6
 - D) 8
 - E) 5
11. Қорық құрудың басты мақсаты.
- A) Тек қана емдік бағытта.

- В) Табиғат ландшафтарының эталонын (үлгісін) сақтау.
С) Тек қана мәдени бағытта.
D) Табиғат нысандарын шаруашылық мақсатта пайдалану.
E) Тек қана туристік бағытта.
12. Орталық Қазақстанда қала халқының басым болу себебі:
A) Жер көлемі үлкен.
B) Қуатты жылу электр орталығының болуы.
C) Темір жол магистральдары өтеді.
D) Географиялық орны қолайлы.
E) Аса маңызды индустрия орталығы.
13. Химия өнеркәсібінің салалық құрамы:
A) Металлургия қалдықтары кен химиясы, негізгі химия.
B) Фосфорит қоры, органикалық синтез химиясы.
C) Табиғи шикізат, кен химиясы.
D) Кен химиясы, негізгі химия, органикалық синтез химиясы.
E) Түсті металдар, негізгі химия.
14. Шыны зауыты орналасқан облыс:
A) Ақтөбе
B) Батыс Қазақстан
C) Қызылорда
D) Маңғыстау
E) Атырау
15. "Үлкен жетілікке" - кіретін елдер:
A) Дания, Италия, ГФР, Испания.
B) Испания, ГФР, Албания, Чехия, Словакия.
C) Ватикан, Швеция, Норвегия, Эстония.
D) Португалия, Исландия, Ирландия, Польша.
E) ГФР, Франция, Ұлыбритания, Италия.
16. Дүние жүзіндегі ең үлкен авиалайнер өндіруші «Боинг-747» компаниясы орналасқан қала:
A) Детройт.
B) Финикс.
C) Сиэтл.
D) Атлант.
E) Чарлстон.
17. Ресей шектеспейтін мемлекет:
A) Эстония
B) Финляндия
C) Украина
D) Қазақстан
E) Словакия
18. Жастарға қарағанда, егде адамдар саны көп ел:
A) Германия
B) Қазақстан
C) Кувейт
D) Үндістан
E) Кения
19. Азияның конституциялық монархиялы елдері.
A) Вьетнам, Лаос, Мьянма, Камбоджа, Жапония

- В) Пәкістан, Иран, Индонезия, Корея, Бруней
С) Ирак, Түркия, Ауғаныстан, Бутан
D) Бутан, Таиланд, Малайзия, Иордания
E) Сирия, Үндістан, Шри-Ланка, Иордания
20. Латын Америкасындағы ОПЕК-ке мүше ел
A) Венесуэла
B) Аргентина
C) Чили
D) Панама
E) Бразилия
21. Жер шарының нағыз геометриялық пішіні:
A) Сфероид
B) Эллипсоид
C) Геоид
D) Афелий
E) Перигелий
F) Конус
G) Шар
H) Призма
22. Базальт пен гранит ... тау жынысына жатады.
A) Органикалық
B) Метаморфтық
C) Шөгінді
D) Магмалық
E) Қатпарлық
F) Сұйық
G) Үгілген
H) Еріген
23. Циклон:
A) Жабырлы, желді, бұлтты ауа-райын әкеледі
B) Жоғарғы қысымды белдеуден экваторға қарай соғатын жел
C) Тұрақты желдердің ықпалымен пайда болады
D) Тек мұхиттарда ғана болады
E) Күн шығар алдында пайда болады
F) Ультракүлгін сәулелерді өткізбейді
G) Жоғарғы қысым облысы
H) Төменгі қысым облысы
24. Ақсу-Жабағылы қорығының биіктік белдеулері:
A) 700-800 м биіктік
B) 1500 м биіктікке дейінгі төменгі белдеу
C) 1000 м биіктікке дейінгі белдеу
D) 1500-2000 м биіктік
E) 2500-5000 м биіктік
F) Биік таулы қарлы және мұзды шыңдар
G) 2000-3000 м биіктік
H) 3000-3500 м биіктік
25. Қазақстандағы мұнай-газ алаптары:
A) Шу-Талғар
B) Орал-Ембі

- C) Бұхара-Орал
- D) Атырау-Қашаған
- E) Өзен-Бозашы
- F) Маңғыстау
- G) Бейнеу-Орал
- H) Оңтүстік Торғай

26. Солтүстік Қазақстанда өсірілетін техникалық дақылдар:

- A) Күнбағыс
- B) Зығыр
- C) Мақта
- D) Жералмұрт
- E) Қарақұмық
- F) Қант қызылшасы
- G) Соя
- H) Зәйтүн

27. Елдердің телефонмен қамтамасыз етілуі бойынша орташа көрсеткішке ие елдер:

- A) Швеция
- B) Дания
- C) Канада
- D) Ирландия
- E) Латвия
- F) Болгария
- G) Бангладеш
- H) Вьетнам

28. Суландырылатын ауыл шаруашылығы басым Шығыс Еуропалық мемлекет:

- A) Венгрия
- B) Чехословакия
- C) Польша
- D) Германия
- E) Албания
- F) Сербия
- G) Румыния
- H) Болгария

29. Үндістанда 141 млн га жер өңделеді, оның ... суармалы жер.

- A) 84 млн га
- B) 78 млн га
- C) 81 млн га
- D) 97 млн га
- E) 102 млн га
- F) 75 млн га
- G) 69 млн га
- H) 93 млн га

30. Негізінен мұнай және мұнай өнімдерін сыртқа шығаратын Африка елдері:

- A) Заир
- B) Замбия
- C) Ливия

- D) Гвинея
- E) Конго
- F) Ботсвана
- G) Алжир
- H) Нигерия

ТАРИХ

1. Египет орналасқан аймақ:
 - A) Оңтүстік-шығыс Африка
 - B) Шығыс Африка
 - C) Солтүстік-шығыс Африка
 - D) Солтүстік-батыс Африка
 - E) Оңтүстік-батыс Африка
2. Финикиялықтардың мифтік шығармасы:
 - A) «Гильгамеш туралы дастан»
 - B) «Осирис пен Исида»
 - C) «Астық тасушының әні»
 - D) «Ваал және Алийян» дастаны
 - E) «Синухет әңгімесі»
3. Қытайдағы «сары орамалдылар» көтерілісінің созылған жылдар:
 - A) 25 жылдай уақытқа созылды.
 - B) 5 жылдай уақытқа созылды.
 - C) 20 жылдай уақытқа созылды.
 - D) 15 жылдай уақытқа созылды.
 - E) 10 жылдай уақытқа созылды.
4. Патрицийлер мен плебейлердің жиналысы - центуриатта қаралған мәселелер:
 - A) шаруашылық пен әлеуметтік мәселелерді қарау
 - B) Рим азаматтарының мүліктерін заңдастыру
 - C) отбасы қатынастары мен жанжалдарды шешу
 - D) заң-жобаны қабылдау, төменгі қызмет адамдарын сайлау
 - E) жоғары лауазымды қызмет адамдарын сайлау және соғыс пен бітім мәселелерін бекіту
5. Испан халқының өз жерін жат жерлік басқыншылардан азат ету күресі:
 - A) Реконкиста.
 - B) Халифат.
 - C) Пиреней.
 - D) Реформа.
 - E) Кордова.
6. Орта ғасырдағы Жапон қоғамында ең ірі феодал:
 - A) буси
 - B) сегун
 - C) дайме
 - D) сеэн
 - E) ронин
7. Ресейде «Юрий күні» енгізілген жыл:
 - A) 1499 ж.
 - B) 1495 ж.
 - C) 1496 ж.

- D) 1498 ж.
E) 1497 ж.
8. XVII ғ. Англияның дін әлемінде еркіндік болуын жақтаушылар:
A) Қожайындар
B) Индепенденттер
C) Пуритандар
D) Пресвитерлер
E) Джентрилер
9. XVIII ғ. Англияда жаңа қалалардың пайда болуына ықпал етті
A) өнеркәсіптің дамуы
B) отарлардың кенеюі
C) шикізаттың көбеюі
D) ұсақ өндірістің ыдырауы
E) ауыл шаруашылығының құлдырауы
10. Цин империясындағы ең төменгі саты–кембағалдарға жатты:
A) Феодалдар
B) Өртістер
C) Шаруалар
D) Дін иелері
E) Егіншілер
11. 1834 ж. Пруссияның ұсынысы бойынша құрылған одақ:
A) Қасиетті одақ
B) Ганза сауда одағы
C) Шваб одағы
D) Солтүстік одақ
E) Неміс кеден одағы
12. XVII ғасырдағы ақсүйектердің азғындығын суреттеген «Күлегеш адам» романының авторы:
A) Г.Гейне.
B) Вольтер.
C) Байрон.
D) В.Гюго.
E) Бальзак.
13. Ұлттар Лигасының құрылған жылы:
A) 1914 ж.
B) 1921 ж.
C) 1918 ж.
D) 1919 ж.
E) 1920 ж.
14. 1936 ж. Антикоминтерндік пактісіне қол қойған елдер:
A) Франция, КСРО
B) Англия, Франция
C) Германия, Жапония
D) Жапония, Испания
E) Германия, Испания
15. Екінші дүниежүзілік соғыс кезінде Жапонияның Тынық Мұхит бассейніндегі негізгі қарсыласы болған мемлекет:
A) Қытай.
B) АҚШ.

С) Франция.

Д) Англия.

Е) Канада.

16. Бұрынғы кеңес ақыны, әдебиет жөніндегі Нобель сыйлығының лауреаты:

А) Евтушенко.

В) Вознесенский.

С) Рождественский.

Д) Бродский.

Е) Ахмадулина.

17. XX ғ. бірінші ширегінде аграрлық мемлекеттер:

А) Болгария, Венгрия

В) Югославия, Румыния

С) Чехословакия, Австрия

Д) Венгрия, Австрия

Е) Албания, Болгария

18. 1939 ж. сәуірде Польшаның тәуелсіздігіне кепілдік жариялаған мемлекеттер:

А) Испания, Португалия

В) Англия, Франция

С) КСРО, Франция

Д) АҚШ, Канада

Е) Италия, Германия

19. Ұлыбританияда атом бомбасын жасау туралы шешім қабылданған:

А) 1945 жылы.

В) 1950 жылы.

С) 1947 жылы.

Д) 1946 жылы.

Е) 1948 жылы.

20. 1965 жылғы экономикалық реформаны жүзеге асыруға ұмтылған:

А) А.А. Громыко.

В) А.Н. Косыгин.

С) Ю.В. Андропов.

Д) М.А. Сулов.

Е) Н.С. Хрущев.

21. Энеолиттік Шебір және Ботай мекендері орналасқан:

А) Сыр бойы

В) Солтүстік Қазақстан

С) Қаратау

Д) Тарбағатай

Е) Жетісу

Ғ) Арал маңы

Г) Алтай

Н) Маңғыстау

22. Сақтар туралы жазған ежелгі грек тарихшылары:

А) Диадор

В) Помпей Трог

С) Страбон

Д) Марцеллин

- E) Прийск
- F) Ктесий
- G) Үлкен Плиний
- H) Геродот

23. Жібек жолының Шығысқа Жетісумен шығатын оңтүстік – батыс бағытында Тараз арқылы Алматыға жеткен соң қандай елді мекендер үстімен өтеді?

- A) Хантау
- B) Жаркент
- C) Васидж
- D) Сүмбе
- E) Шелек
- F) Балатопар
- G) Айнабұлақ
- H) Құлан

24. X-XII ғасырлар аралығына жататын тарихи ескерткіштер:

- A) Алаша хан кесенесі
- B) Бабаджа қатын кесенесі
- C) Көккесене
- D) Білеулі ғимараты
- E) Айша бибі кесенесі
- F) Мырзарабат сардобасы
- G) Дың ескерткіштері
- H) Ақыртас ғимараты

25. Қазақ хандары жоңғарларға қарсы күресті ұйымдастырған хандар:

- A) Тәуке
- B) Тоғым
- C) Тәуекел
- D) Әбілқайыр
- E) Жәңгір
- F) Шығай
- G) Мамаш
- H) Қасым

26. 1836 – 1838 жж. Ішкі Ордадағы көтеріліс барысында болған шайқастар:

- A) Теректі
- B) Жамансай
- C) Бозащы
- D) Өзен
- E) Тастөбе
- F) Майтөбе
- G) Ақбұлақ
- H) Нарын

27. Төмендегі елдердің қайсысы 1915 ж. құрылған "Төрттік Одақ" құрамында болды?

- A) АҚШ
- B) Англия
- C) Түркия
- D) Италия
- E) Франция

- F) Греция
- G) Болгария
- H) Ресей

28. 1951 жылы Ұлыбританияда сайлауда жеңіске жеткен консерваторлар партиясының кабинетін басқарды:

- A) Эттли
- B) Хит
- C) Вильсон
- D) Макдональд
- E) Иден
- F) Ллойд – Джордж
- G) Черчилль
- H) Макмиллан

29. Г.Вильсон бастаған лейбористер өкіметінің жақтаған саясаты:

- A) «Жаңа шептер»
- B) «Бизнес-кәсіподақ»
- C) «Ауқатты мемлекет»
- D) «Жылжымалы несие»
- E) «14 бап»
- F) «Жаңа бағыт»
- G) «Дәулетті мемлекет»
- H) «Ниет туралы Декларация»

30. 1963 жылы Мәскеуде ядролық қаруларды ауада, жерде және суда сынауды тоқтатуды шартқа қол қойған мемлекеттер:

- A) Жапония
- B) АҚШ
- C) КСРО
- D) Англия
- E) ГФР
- F) ГДР
- G) Франция
- H) Қытай

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ.

1. Жер бетінде «Homo sapiens» түрінің өкілі пайда болды:

- A) 100 мың жыл бұрын
- B) 50 мың жыл бұрын
- C) 40 мың жыл бұрын
- D) 25 мың жыл бұрын
- E) 10 мың жыл бұрын

2. Қоғам мүшелерінің толып жатқан макро және микротоптарға бөлінуін, сондай-ақ топ пен топ, топ пен қоғам, топ пен адам, адам мен тұтас қоғам арасындағы қатынастарды қамтиды:

- A) Қоғам өмірінің саяси аясы
- B) Қоғам өмірінің мәдени аясы
- C) Қоғам өмірінің экономикалық аясы
- D) Қоғам өмірінің әлеуметтік аясы
- E) Қоғам өмірінің рухани аясы

3. Адам шығармашылығын саналылық пен санасыздықтың синтезі деп

қараған:

- A) Платон
- B) З. Фрейд
- C) Ч.Дарвин
- D) Ф.Шеллинг
- E) Демокрит

4. 2009 жылғы халық санағының қорытындылары бойынша қазақ халқының үлесі:

- A) 51,7 %
- B) 58,5 %
- C) 61 %
- D) 63,1 %
- E) 69 %

5. Сенат депутаты бола алмайды:

- A) Қазақстан Республикасының кемінде бес жыл азаматы болған адам.
- B) Кемінде бес жыл стажы бар адам.
- C) Жоғарғы білімі бар адам.
- D) Тиісті аумақта кемінде үш жыл тұрақты тұрған адам.
- E) Жиырма бес жасқа толған адам.

6. Жұмыссыздардың жұмыспен қамтылуын ұйымдастыратын мекеме:

- A) жергілікті әкімшіліктер
- B) АХАЖ
- C) еңбек биржасы
- D) Мәслихат
- E) Мәжіліс

7. Сезімдік таным формалары

- A) Скептицизм, оптимизм, агностицизм.
- B) Миф, дін, философия.
- C) Пікір, ұғым, ой қорытым.
- D) Түйсінім, қабылданым, елестетім.
- E) Көру, есту, сипап –сезу.

8. Ғылыми танымның деңгейлері:

- A) анализдық және синтездік
- B) индукциялық және дедукциялық
- C) интеграциялық және дифференциациялық
- D) деалектикалық және метофизикалық
- E) эмпирикалық және теориялық

9. Кибернетика ғылымы пайда болды:

- A) XIX ғасырдың аяғында.
- B) XX ғасырдың басында
- C) XX ғасырдың ортасында
- D) XX ғасырдың соңында
- E) XXI ғасырдың басында

10. Әлемдік тарихи және философиялық әдебиеттерде өркениет ұғымы қандай мағынада қолданылмайды?

- A) Мәдениет синонимі ретінде.
- B) Локальды мәдениеттер дамуының белгілі бір кезеңі ретінде.
- C) Қоғамдағы экономикалық, саяси үрдістер ретінде.
- D) Адамзаттың тарихи дамуының тағылық кезеңнен кейінгі сатылары

ретінде.

Е) Белгілі бір аймақтың немесе жеке этностың даму деңгейі ретінде.

11. Басқару формасы президенттік-парламенттік республикаға жататын мемлекеттер:

- А) АҚШ, Қазақстан.
- В) Ресей, Ұлыбритания.
- С) Бельгия, Жапония
- Д) Германия, Үндістан.
- Е) Португалия, Австрия.

12. Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тұрақты тұратын адам неше жыл бойы консулдық есепке тіркелмесе азаматтығынан айырылады:

- А) 1 жыл
- В) 2 жыл
- С) 3 жыл
- Д) 4 жыл
- Е) 5 жыл

13. Қазақстан Республикасының «Экологиялық кодексі» қабылданды:

- А) 2003 жылдың 9 қаңтарында
- В) 2004 жылдың 9 қаңтарында
- С) 2005 жылдың 9 қаңтарында
- Д) 2006 жылдың 9 қаңтарында
- Е) 2007 жылдың 9 қаңтарында

14. Философияда мақсат болу керек деп есептеген антикалық философ:

- А) Эпикур
- В) Платон
- С) Сократ
- Д) Пифагор
- Е) Зенон

15. Әлеуметтану дербес ғылым ретінде қашан қалыптасты?

- А) XVII ғасырда
- В) XVIII ғасырда
- С) XIX ғасырда
- Д) XX ғасырда
- Е) XXI ғасырда

16. «Ізгі қала тұрғындарының көзқарастары туралы» деп аталатын трактатында идеалды қала – мемлекет жобасын баяндаған ойшыл:

- А) әл – Фараби
- В) Ибн Хаукаль
- С) Ибн Сина
- Д) Ибн Рушд
- Е) әл –Газали

17. Антикалық философия қай ғасырда Жерорта теңізі қалаларында пайда болды?

- А) б.з.б. VII ғасырда
- В) б.з.б. VI ғасырда
- С) б.з.б. V ғасырда
- Д) б.з.б. IV ғасырда
- Е) б.з.б. III ғасырда

18. Дамыған елдерде орта таптың қоғамдағы үлесі:

- A) 25-50 %
 - B) 35-50 %
 - C) 65-90 %
 - D) 45-65 %
 - E) 55-65 %
19. Сенат(senatus) сөзі латын тілінен аударғанда қандай мағынаны береді?
- A) сөйлеу
 - B) алда отырған
 - C) қария
 - D) халық
 - E) билік
20. 2003 жылы 19 желтоқсанда Қазақстанда болған оқиға:
- A) Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі қабылданды.
 - B) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі қабылданды.
 - C) Қазақстан Республикасында өлім жазасына мораторий жарияланды.
 - D) Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі қабылданды.
 - E) Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік қызмет туралы» Заңы қабылданды.
21. Алғашқы индустриалды мемлекеттер:
- A) Испания
 - B) Жапония
 - C) Англия
 - D) Канада
 - E) Италия
 - F) Германия
 - G) Нидерланды
 - H) Ресей
22. «Миф» сөзі грек тілінен аударғанда қандай мағынаны білдіреді?
- A) «жалған»
 - B) «сөз»
 - C) «ертегі»
 - D) «шынайы»
 - E) «әңгіме»
 - F) «жасырын»
 - G) «тылсым»
 - H) «өмір»
23. Атеист:
- A) Бір құдайға табынушы.
 - B) Дінге берілген адам.
 - C) Ешбір дінді ұстанбайтын адам.
 - D) Діни жоралғыларды жүргізуші.
 - E) Дін жолында құрбан болған адам.
 - F) Көп құдайларды пір тұтушы.
 - G) Бір діннен екінші дінге ауысқан адам.
 - H) Рухани құндылықтарды материалдық құндылықтардан жоғары қоюшы адам.
24. Мемлекеттің зиянды жақтарын баса көрсеткен ағылшын ойшылы:
- A) Т.Гоббс
 - B) Г.Спенсер

- C) Б.Рассел
- D) А.Смит
- E) Дж.Локк
- F) Г.Бекер
- G) М.Вебер
- H) Т.Парсонс

25. «Адамның ең жоғары мәдени және адамгершілік қасиеттерінің оның қайырымдылығымен және адамдығымен үйлесімді» деп адамгершілікке анықтама берген:

- A) А.Августин
- B) Ф.Аквинский
- C) Г.Цицерон
- D) Аристотель
- E) Н.Макиавелли
- F) Платон
- G) Сократ
- H) Әл – Фараби

26. «Қоғамдық келісім» теориясының дамуына үлес қосқан:

- A) И.Кант
- B) Ф.Аквинский
- C) Т.Гоббс
- D) Ж.Руссо
- E) А.Августин
- F) Әл – Фараби
- G) Н.Макиавелли
- H) Дж.Локк

27. Аврелий Августиннің еңбектеріне жатады:

- A) «Афиналық полития»
- B) «Никомах этикасы»
- C) «Мемлекет туралы»
- D) «Билеуші»
- E) «Құлшылық»
- F) «Заң туралы»
- G) «Құдай қаласы туралы»
- H) «Ізгі қала тұрғындарының көсқарастары туралы»

28. Адамның қажеттіліктерін анықтап, оларды бес топқа бөліп берген ғалым:

- A) К.Маркс
- B) Н.Макиавелли
- C) Ф.Шеллинг
- D) Ф.Энгельс
- E) А.Маслоу
- F) А.Смит
- G) Г.Селье
- H) З.Фрейд

29. Рационалды таным формалары:

- A) ұғым
- B) білім
- C) түйсінім

- D) ой қорыту
- E) түсінім
- F) қабылданым
- G) пікір
- H) елестетім

30. Ғылыми зерттеулерді материалдық пайдамен байланыстырып, адамның табиғатқа қатысының дүниетанымдық негізін қалаған философтар:

- A) Ж.Монтескье
- B) Ф.Вольтер
- C) Б.Спиноза
- D) Р.Декарт
- E) Б.Рассел
- F) Т.Гексли
- G) Ф.Бэкон
- H) Г.Гегель

ТІЛ МЕН ӘДЕБИЕТ

1. Дауысты дыбыстар қатарын көрсетіңіз.

- A) Б, а, р, л.
- B) И, у, ә, ю, б.
- C) Х, ы, й, с.
- D) П, о, н, ғ.
- E) А, ә, ө.

2. Буын үндестігіне бағынбайтын сөзді көрсетіңіз.

- A) Қозықұйрық.
- B) Абайтану.
- C) Бізтұмсық.
- D) Қаратау.
- E) Жыланкұрт.

3. Қос сөздің жасалу жолы:

Ол үйдің бала-шағасына дейін тыным таппайды.

- A) Бір сыңары мағыналы, екінші сыңары мағынасыз сөздер.
- B) Мағынасы өзара қарама-қарсы сөздер.
- C) Екінші сыңары бірінші сыңарына еліктеу мәнінде келген сөздер.
- D) Екі сыңары да мағыналы сөздер.
- E) Мағынасы бір-біріне жақын сөздер.

4. Емле бойынша дұрыс жазылған қысқарған сөзді табыңыз.

- A) Ту-154-пен.
- B) Ан 24-пен.
- C) ГАЗ-51мен.
- D) ТУ-154 пен.
- E) Ил 86-мен.

5. Жинақтық сан есімнен болған баяндауыш:

- A) – Арқаның екі шекті, сегіз пернелісі.
- B) Мен елу екідемін,-деді Жақып.
- C) Білгенің – бір тоғыз, білмегенің – тоқсан тоғыз.
- D) Берерменге бесеусің.
- E) Оның жасы жиырмада.

6. Жалпылау есімдігі қатысқан сөйлемді көрсетіңіз.

- A) Ашық мінез, ақ маңдай, менмендік жоқ ешқандай.
- B) Кей құрбы бүгін тату, ертең араз.
- C) Ештеңе етпес, айтсаң, күнәң жеңілдейді.
- D) Түгел сөздің түбі бір, түп атасы – Майқы би.
- E) Сенен басқа еш жерден таба алмадым орнымды.

7. Сын есім шырайында тұрған негізгі үстеуді белгілеңіз.

- A) Ауыл үйлері бір-біріне әдейі жақын қонған.
- B) Алыстан көрінген қып-қызыл мұнара ханымның көзіне оттай басылды.
- C) Жүргіншілер біраз кешігіп, түн ортасы ауа келді.
- D) Анда-санда салмақпен үрген иттердің дауысы естіледі.
- E) Жастар төменірек отырды.

8. Есімдіктердің сөйлемдегі қызметін белгілеңіз.

Бірақ соның ешқайсысын сезіп келе жатқан жоқ.

- A) Анықтауыш, толықтауыш.
- B) Анықтауыш, баяндауыш.
- C) Толықтауыш, анықтауыш.
- D) Анықтауыш, пысықтауыш.
- E) Анықтауыш, бастауыш.

9. Жалпылауыш сөзі бар сөйлемді анықтаңыз.

- A) Барлық заманда тіл байлығы мен шешендік өнер қатар жүріп келеді.
- B) Ана тілі – ақыл-ой дамуының негізі және барлық білімдердің қазынасы.
- C) Бес нәрседен қашық бол: өсек, өтірік, мақтаншақ, еріншек, бекер мал шашпақ.
- D) Жатақхана, асхана, аудитория үйлері – бәрі бұрынғысынша, бәрі орнында.
- E) Бүкіл әлем, гүл, бояулар, дыбыстар, бар жаратылыс, барлық өмір поэзия дүниесі.

10. Тырнақшаның дұрыс қойылу орнын көрсетіңіз.

- A) “Ана тілі” газеті, “Парасат” журналы.
- B) “Ғ.Мұстафин”. Өмір белестері. Алматы-84.
- C) “Алматыдағы кондитер фабрикасы”.
- D) “Мемлекеттік банкінің бөлімшесі.”
- E) “Әл Фараби” атындағы Университет.

11. «Алпамыс батыр» жырындағы қалмақ батырын табыңыз.

- A) Кейкуат.
- B) Қартқожақ.
- C) Тайшық.
- D) Қараман.
- E) Ұлтан.

12. Б.Майлиннің комедия саласындағы шыққан ең үлкен биігі деген туындыңызды белгілеңіз.

- A) «Неке қияр».
- B) «Шаншар молда».
- C) «Талтаңбайдың тәртібі».
- D) «Көзілдірік».
- E) «Протокол».

13. М. Мақатаевтың қызмет еткен қаласын табыңыз.

- A) Ақтау қаласы.
B) Орал қаласы.
C) Павлодар қаласы.
D) Алматы қаласы.
E) Атырау қаласы.
14. «Тортай мінген ақ боз ат» шығармасының авторын табыңыз.
A) О.Бөкей.
B) Ә.Кекілбаев.
C) М.Шаханов.
D) Ш.Мұртаза.
E) Ж.Саин.
15. Көбіне публицистикалық стильде еңбектенген қаламгерді табыңыз.
A) Б.Бұлқышев.
B) И.Байзақов.
C) А.Байтұрсынов.
D) М.Әуезов.
E) С.Ерубаев.
16. Рубаилар деген қандай жыр екенін белгілеңіз.
A) Шағын дастандар жанры.
B) Көбінесе философиялық мәнде келетін төрт тармақты өлең.
C) Музыкамен сүйемелденіп айтылатын мадақ өлең.
D) Әр шумақтан кейін қайталанып отыратын қосымша шумақ.
E) Екі тармақты жыр.
17. Ғ.Мүсіреповтің ана туралы әңгімесіндегі мүгедек жігітті өз баласындай күтіп баққан ана образын белгілеңіз.
A) Наталья.
B) Нағима.
C) Қапия.
D) Мария.
E) Ақлима.
18. Ш.Айтматовтың «Ерте қайтқан тырналар» хикаятында: «*Тырнаның ерте қайтқаны жақсы ырым, биыл егін бітік шығады екен!*» деген жолдарды кімнің айтқанын табыңыз.
A) Сұлтанмұрат.
B) Төреаға.
C) Ергеш.
D) Анатай.
E) Еркінбек.
19. Қазақ өлеңінің құрылысын зерттеп, алғаш рет «жыр, жоқтау, қара өлең, қайым өлең» деп бөліп қарастырған жазушыны белгілеңіз.
A) М.Әуезов.
B) З.Қабдолов.
C) А.Байтұрсынов.
D) Ш.Уәлиханов.
E) Ы.Алтынсарин.
20. Ақан серінің қай туындысынан алынғанын белгілеңіз.
*Басына ер жігіттің бір іс түссе,
Арасы қас пен достың абайланар.*
A) «Сырымбет».

- B) «Заман адамы».
- C) «Жақсы мен жаман».
- D) «Асыл мен жасық».
- E) «Балқадиша».

21. Мәтелді ажыратыңыз:

- A) Кемедегінің жаны бір.
- B) Балалы үй базар.
- C) Ақылды қария –ағынды дария.
- D) Көппен көрген ұлы той.
- E) Білім өмір шырағы.
- F) Жері байдың елі бай.
- G) Отан оттан ыстық.
- H) Ел құлағы – елу.

22. Жіңішке, қысаң, езулік дауысты дыбыстан басталған сөздер қатарын табыңыз:

- A) Ана
- B) Әңгіме
- C) Инелік
- D) Емен
- E) Ине
- F) Ілгек
- G) Элеватор
- H) Үміт

23. Айтылуы мен жазылуында айырмашылығы сөздері бар сөйлемді көрсетіңіз:

- A) Әкімдер елбасына есеп берді.
- B) Өткен айда жұмысшылар жалақысын кеш алды.
- C) Екі әскер жолдың шетіне отырып тынықты.
- D) Атасы баласына өз ақылын айтты.
- E) Ана тілінің байлығын кеңінен пайдаланды.
- F) Асқар аз ойланып қалды.
- G) Ит – адамға шын дос жануар.
- H) Аманғалидың мазасы болмай тұр.

24. Құрамында күрделі сөзі бар сөйлемді көрсетіңіз:

- A) Ойынды қызықтау үшін көрермендер күміс немесе теңгені қайталап тігеді.
- B) Сызықтан 50-60 адымдай жерге көкпар тасталынады.
- C) Қыз қуу – ашық алаңда жүргізілетін қызықты және әдемі ұлттық ойын.
- D) Осылай ойын соңғы жеңімпаз анықталғанша жалғаса береді.
- E) Шабандоздар кезек алып тізбекке тұрады.
- F) Бәйгешілер бір сызықтың бойына қатарға тұрады.
- G) Сол жерден аттар кері қарай жарыса шауып келетін межені «Қарауылтөбе» деп атаған.
- H) Жердегі шүберекті алған шабандоз оның ішіндегісін өзіне қалдырады.

25. Қате жазылған есімдікті табыңыз:

- A) ешуақыт, әлде қалай

- B) кейбіреу, әлдекім
- C) ешкім, мынауымыз
- D) дәнеме, түгел
- E) ешқашан, маған
- F) әлде қашан, ешбір
- G) әртүрлі, кейкезде
- H) ештеңе, әлдекім

26. *Оқыған білер әр сөзді,*

Надандай болмас ақ көзді.

Надан жөндіге жөн келмес,

Білер қайдағы шәргезді, – деген өлең жолдарында қолданылған ұйқас түрі:

- A) Осы күнгі ерікті ұйқас
- B) Қара өлең ұйқасы
- C) Егіз ұйқас
- D) Шалыс ұйқас
- E) Ерікті ұйқас
- F) Шұбыртпалы ұйқас
- G) Аралас ұйқас
- H) Кезектес ұйқас

27. Күлтегін батыр неше жасында қайтыс болады?

- A) 43
- B) 47
- C) 35
- D) 45
- E) 46
- F) 40
- G) 33
- H) 37

28. Қыр мұрының – таулардың сілеміндей,

Нұр-ғұмырың – баулардың тілегіндей.

Қарашы әне, майысқан аппақ гүлді,

Дәл өзіңнің нәп-нәзік білегіндей! (А.Елгезек)

Асты сызылған сөзді қандай тіл айшығы деуге болатынын табыңыз:

- A) Астарлау
- B) Кішірейту
- C) Теңеу
- D) Әсірелеу
- E) Кейіптеу
- F) Метафора
- G) Шендестіру
- H) Қайталау

29. Ә. Найманбайұлының қоғамдық ой-пікірі айқын көрінген өлеңін анықтаңыз:

- A) «Қысмет»
- B) «Жасболат болысқа»
- C) «Сұрша қыз»
- D) «Аужар»
- E) «Сарыарқа салқын тауда тәтті сулы»
- F) «Кіші Ардақ»

G) «Үлкен Айдай»

H) «Не ғаріп?»

30. Мына сөздің авторын табыңыз:

«Ахаң ашқан қазақ мектебі, Ахаң түрлеген ана тілі, Ахаң салған әдебиеттегі елшілдік ұран, «Қырық мысал», «Маса», «Қазақ» газетінің 1916 жылдағы қан жылаған қазақ баласына істеген еңбегі, өнер-білім, саясат жолындағы қажымас қайраты – біз ұмытсақ та, тарих ұмытпайтын істер болатын».

A) Ғабиден Мұстафин

B) Сәбит Мұқанов

C) Сұлтанмахмұт Торайғыров

D) Мағжан Жұмабаев

E) Мұхтар Әуезов

F) Ғабит Мүсірепов

G) Сәбит Дөнентаев

H) Міржақып Дулатов

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

1. Сөз құрастырыңыз: h,e,t,r,e,a,t

A) Theatr

B) Theaterе

C) Thaetre

D) Theatre

E) Teathre

2. Белгіленген сөзге мағынасы қарама-қарсы сөзді табыңыз.

Everybody considers him to be polite.

A) attractive.

B) modest.

C) cheap.

D) happy.

E) rude.

3. Белгіленген әріп тіркесі басқаша оқылатын сөз:

A) Weather.

B) Thought.

C) There.

D) The.

E) Though.

4. Фразеологизмге керекті сөзді қойыңыз:

... comes from (of) nothing. Ештеңеден ештеңе де шықпайды.

A) Nothing.

B) Everything.

C) Something.

D) Anything.

E) No.

5. Басқа сөз табына жататын сөз:

A) Writer.

B) Defeat.

C) Draw.

D) Explore.

E) Give.

6. Артикль зат есімнің жалпы мағынасын білдіреді:

A) The dress is too long.

B) I didn't like the film.

C) Did you like the book?

D) Pass me your pen, please.

E) I like coffee.

7. Көп нүктенің орнына қажетті предлог:

We haven't read this book yet. We only looked ... it.

A) out

B) after

C) up

D) on

E) through

8. Сын есімді табыңыз:

A) Crowd.

B) Rainy.

C) Beauty.

D) Character.

E) Cloud.

9. Сан есімнің дұрыс оқылу нұсқасын табыңыз:

“51,210”

A) Fifty one thousand, two hundreds and ten.

B) Fifty one thousands, two hundred and ten.

C) Fifty one thousand, two hundred and ten.

D) Fifty one thousand, two hundred ten.

E) Fifty one thousands, two hundreds and ten.

10. Дұрыс сын есімді белгілеңіз: *Please, tell me ___ way to the shop.*

A) Nearer

B) The nearer

C) The nearest

D) The most near

E) More nearer

11. Есімдіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *... he said was pure nonsense.*

A) Everything.

B) Nothing.

C) Some.

D) No.

E) Anything.

12. Болымсыз есімдікті қойыңыз: *There is ... there.*

A) any

B) no

C) some

D) nothing

E) something

13. Көпше түрдің формасы мына сөзде басқалардан өзгеше:

A) Box

B) Hero

C) Fly

D) Day

E) Ox

14. Етістіктің дұрыс түрін табыңыз. *Here ... money.*

A) Am.

B) Are.

C) Been.

D) Is.

E) Be.

15. Сөйлемнің мазмұнына сәйкес келетін дұрыс нұсқасын табыңыз:

Bringing cats into school is prohibited.

A) You don't have to bring cats into school.

B) You haven't to bring cats into school.

C) You needn't bring cats into school.

D) You must bring cats into school.

E) You mustn't bring cats into school.

16. Дұрыс жауапты таңдаңыз: *Unfortunately we haven't got ...*

A) chairs enough for the guests

B) enough for the guests chairs

C) enough chairs for the guests

D) for the guests enough chairs

E) chairs for the guests enough

17. Етістіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз:

If you ... to Paris you'll see Eiffel Tower.

A) Will go.

B) Go.

C) Would go.

D) Will be going.

E) Went .

18. Present Participle қолданылған сөйлемді табыңыз:

A) He has been playing football.

B) Bolat hurt his leg playing football.

C) He is playing football.

D) He was playing football.

E) Playing football is my hobby.

19. Сөйлемді аяқтаңыз:

Members of the Parliament gather to make laws in the...

A) Palace of Westminster

B) British Museum.

C) St. Paul Cathedral.

D) Buckingham Palace.

E) Tower of London.

20. Мәтінді оқып, тапсырманы орындаңыз:

The British Isles lie in the north-west of Europe. They consist of two large islands, Great Britain and Ireland, and many smaller ones. Great Britain, the largest island in Europe, includes England, Scotland, and Wales. It is separated from Ireland by the Irish Sea, and from the Continent by the English Channel and the Straits of Dover. Great Britain and Northern Ireland form the United Kingdom (UK).

The surface of England and Ireland is flat, but the surface of Scotland and Wales

is mountainous. The mountains are almost all in the western part. The highest mountain in the United Kingdom is Ben Nevis in Scotland (1343 m). The longest river is the Severn. It is in the south-west of England. The Thames is not so long as the Severn, it is shorter. The sea enters deeply into the land and has a great influence on the climate, which is damp but rather mild: the winter is not very cold and the summer is not very hot.

Choose the title for the story

- A) Scotland and Wales.
- B) The mountains of England.
- C) Ireland.
- D) British Isles.
- E) United Kingdom.

21. Берілген сөйлемге сәйкес келетін сөз: *You send them to your relatives on holidays.*

- A) Postcards
- B) Money
- C) Smiles
- D) Relatives
- E) Clouds
- F) Trees
- G) Wishes
- H) Bags

22. Сан есім дұрыс жазылған сөйлемдерді табыңыз:

- A) Eight three dollar and twenty cent.
- B) Three hundred five six pounds forty five.
- C) Three hundreds and six dollars and forty-five cent.
- D) Three hundren fifty dollar and forty cents.
- E) Eighty three dollars and twenty cent.
- F) Three hundred and fifty-six pounds forty-five pence.
- G) Eighty-three dollars twenty cents.
- H) Eighty three dollar and twenty cent.

23. Зат есімнің жекеше түріндегі тәуелділік формасын таңдаңыз:

- A) Girls'
- B) Brother's
- C) Children's
- D) Men's
- E) Child's
- F) Women's
- G) Sisters'
- H) Son's

24. Мағынасы ұқсас мақалды таңдаңыз: *Өз үйім – өлең төсегім.*

- A) Necessity is the mother of invention.
- B) There is no time like the present.
- C) So many men, so many minds.
- D) No news is good news.
- E) There is no place like home.
- F) East or West – home is best.
- G) Don't put all eggs in one basket.
- H) Wear the old coat and buy the new book.

25. Берілген саннан реттік сан есім жасаңыз: «20»

- A) Twenty
- B) Twentieths
- C) Twentyths
- D) Twentieth
- E) Twentys
- F) Twentieth
- G) Twenteents
- H) Twentyth

26. Ілік септігіндегі зат есім бар сөйлем:

- A) The Browns' cottage is new.
- B) It's just for me.
- C) Medet's sleeping.
- D) Our children's classmates are friendly.
- E) My mother's at work.
- F) He's read all the books by this author.
- G) My mother's friend lives not far from us.
- H) She's worked hard this term.

27. Қажетті модальді етістікті көрсетіңіз: *Alan ... study for his exam, but he ... concentrate.*

- A) was to, can't
- B) must, shouldn't
- C) has to, can't
- D) ought to, couldn't
- E) should, mustn't
- F) didn't have to, can
- G) couldn't, has to
- H) have to, can't

28. Етістіктің дұрыс нұсқасын таңдаңыз: *If I ...you, I...buy a new car.*

- A) be, would
- B) was, would
- C) am, would
- D) have been, would
- E) will be, would
- F) were, would
- G) had been, would
- H) had, would

29. Сөйлемді аяқтаңыз: *The capital of Scotland is...*

- A) Dover
- B) Glasgow
- C) England
- D) Edinburgh
- E) Sydney
- F) Sheffield
- G) Amsterdam
- H) Cardiff

30. Мәтінді оқып, сұрақтың дұрыс жауабын табыңыз:

Every family has its red-letter days to celebrate: wedding anniversaries, birthdays and so on. Besides being a source of joy and merriment to both grown-ups and

children, they have considerable educational value. Traditions unite families and develop feelings of family pride.

Family traditions...

- A) unite a family.
- B) are described by many authors.
- C) are shown on the screen.
- D) are not developed.
- E) are very boring.
- F) are very interesting.
- G) develop a feeling of family pride.
- H) are celebrated in restaurants.